

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne brauilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Zagreb je jugoslovenski in zvest svojemu kralju

Nad 160.000 Zagrebčanov in Hrvatov iz okolice je z nepopisnim navdušenjem sprejelo v nedeljo svojega kralja in svojo kraljico, ki sta prispela na daljši poset v Zagreb

V nedeljo 25. t. m. je pokazal Zagreb, prestolnica Hrvatske, da je ves jugoslovenski in da je vdan in zvest kraljevskemu domu Karadjordjevičev. Ves okrašen z vencii, cveticami in zastavami je Zagreb v nedeljo pozdravil prihod Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in kraljice Marije, ki sta prispela na daljši poset v svojo drugo prestolnico.

Nepregledna množica ljudstva je stala pred zagrebškim kolodvorom in po bližnjih ulicah, ko je pripeljal ob 9.58 dvorni vlak visoka posetnika na postajo, kjer so bili zbrani številni ministri in odlični zastopniki vojaških in civilnih oblastev in raznih društev.

Godba kraljeve garde je zasvirala državno himno in v njene veličastne zvoke se je pomešal vihar zanosnega pozdravljanja kralja in kraljice,

ki sta kmalu nato izstopila. Spremlstvo ministrov in generalov je obkrožilo kraljevi par.

Načelnik zagrebškega mesta dr. Stjepan Srkulj je vidno ganjen pozdravil kraljevski par

tako-le:

«Vaši Veličanstvi! Zagrebško mesto pozdravlja Vaši Veličanstvi z zanosnim srcem in z ljubeznijo. Zagreb nosi zgodovinski naslov kraljevskega mesta. Zgodovina je postala danes dejstvo. Vaši Veličanstvi sta prišli v svoj dom, da vršita odtod svoje vzvišene vladarske pravice in svojo kraljevsko oblast. Mi zagrebški meščani smo s popolno vdanostjo pripravili dvorec za bivanje Vaših Veličanstev in svetlega kraljevskega doma. Vaši Veličanstvi sta razumeli našo vročo željo in ta Vaš poset je znak, da ste našim željam ugodili. Mi se Vam iz vsega srca zahvaljujemo za to Vaše visoko odlikovanje. Vaš prihod je živ dokaz vsemu svetu, da vidijo Jugoslovenci, tako Hrvati kakor Srbi in Slovenci, v svojem kralju Aleksandru I. simbol svoje države, njene svobode in neodvisnosti, in da se na tej svoji grudi čutijo suveren narod in za vse čase svoji na svojem. Kraljevsko mesto Zagreb dviga svoje srce in svojo dušo, svojo vero in svojo ljubezen k svojemu kralju Aleksandru in svoji kraljici Mariji! Dobrodošla in srečno Vama bivanje! Naj izvoli Vaše Veličanstvo po starem jugoslovenskem običaju sprejeti to sol in ta kruh! Naj živita Vaši Veličanstvi! Naj živi ves kraljevski dom!»

Govor mestnega načelnika so prisotni sprejeli z zanosnimi vzkliki. Vojaška godba je zaigrala državno himno.

Nj. Vel. kralj je pristopil k mestnemu načelniku dr. Srkulju, mu ponudil roko in se mu pristrčno zahvalil za pozdrav z besedami: «Prosim vas, da ste tolmač naših najtoplejših čuvstev in lju-

bezni do Zagreba in naših dragih Zagrebčanov. Hvala, hvala vam!»

Medtem je pristopila soproga zagrebškega načelnika k Nj. Vel. kraljici in ji izročila šopek cvetk z besedami: «Vaše Veličanstvo, dobro nam došli!»

Nj. Vel. kralj je obkoljen od odličnikov in visokih dostojanstvenikov stopil na peron in segal v roke zastopnikom oblastev in društev, jih pozdravljaj in z njimi izpregovoril po nekaj besed. Med drugimi se je nekaj časa razgovarjal z zagrebškim nadškofofom dr. Bauerjem. Nato je stopil mimo postrojene čete in pozdravljaj zastopnike korporacij in društev med neprestanimi vzkliki prisotnih «Živel!». Godba je zaigrala kraljevo himno. Nad mestom so zadoneli topovski streli. Kraljevska dvojica je v špalirju odličnikov odšla skozi dvorno čakalnico na ulico. Tu so kralj, kraljica in vsi spremljevalci stopili v pripravljene avtomobile.

Na trgu pred kolodvorom zbrane množice so vzvalovile v nepopisnem navdušenju, da pokažejo kraljevskemu paru svojo neomajno zvestobo in ljubezen.

Ko sta se Veličanstvi pokazali pri izhodu dvorne čakalnice, je bilo slišati samo en mogočen klic «Živela!»

Njuni Veličanstvi sta ljubeznivo odzdravljali na vse strani.

Medtem sta Veličanstvi prispeli v banski dvorec. Nj. Vel. kralj se je moral dvakrat pokazati na balkonu dvorca. Množice so zasedle ves Markov trg pred dvorcem in neprestano manifestirale. Oddelek kraljevske garde se je postrojil pred banskim dvorcem in odkorakal na dvorišče.

Prihajale pa so še vedno in vedno nove množice, med njimi okoličani v pestrih narodnih nošah in šolska mladina z zastavicami.

Manifestacije so se pretvorile v pravcat vihar, ko je prišel Nj. Vel. kralj na balkon. Ljudje so metali klobuke v zrak in dajali na razne načine duška svojemu navdušenju. Kmečki tamburaši so svirali rodoljubne in narodne pesmi. Kmetje in kmetice v slikovitih narodnih nošah so plesali narodno kolo in peli državno himno.

Zbrano meščanstvo je neprestano vzklikalo dobrodošlico kraljevskemu paru v svojem belem Zagrebu.

Nj. Vel. kralj je imel z okna banske palače na narod ta-le nagovor: «Moji dragi Zagrebčani! Kraljica in jaz sva globoko ganjena nad tem navdušenim sprejemom našega dragega Zagreba, ki že od ne-

kdaj goji svetle hrvatske tradicije in veliko jugoslovensko narodno idejo. Ti topli in pristrčni pozdravi krepe mojo nezlomljivo vero, da stoji Zagreb čvrsto ob svojem kralju in da mu zvesto sledi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije. Živeli moji dragi Zagrebčani!»

Okoli 11. sta se Nj. Vel. kralj in kraljica odpeljala v avtomobilu na izprehod iz banskih dvorov. Prebivalstvo se je vzklikajoče gnetlo okrog avtomobila, da je policija morala stopati tik ob vozilu in pred njim, da mu je krčila pot. Množica se je komaj umikala počagoma vozečemu se avtomobilu.

Genljiv je bil prizor na Ilici, kjer se konča Mesnička ulica. Tam je

prebivalstvo ustavilo avto in začelo poljubljati roke kralju in kraljici.

Šele čez nekaj minut je mogel avto nadaljevati pot. Malo pred 12. uro se je kraljevski par vrnil v banski dvorec.

Popoldne sta se kralj in kraljica ponovno vozila po mestu. Malo pred 15. uro sta prispela v Jugoslovensko akademijo znanosti in umetnosti, kjer ju je pozdravil predsednik akademije dr. Gavriilo Manojlović. Pokrovitelj akademije

naškoof dr. Ante Bauer je pozdravil visoka gosta

z naslednjimi besedami: «Pozdravljam Njuni Veličanstvi v Jugoslovenski akademiji, ki je bila tako dolgo vrsto let, vedno se ravnajoča po idejah svojega ustanovitelja dr. Strossmayerja, nositeljica jugoslovenske misli, ki jo je Nj. Vel. uresničilo v kraljevini Jugoslaviji. Akademija je hvaležna Njegovemu Veličanstvu kralju, da je prvi svoj obisk blagovolil napraviti Jugoslovenski akademiji. Zato vzkliknimo, gospodje akademiki: Bog živi Njuni Veličanstvi kralja in kraljice!»

Od tam se je kraljevski par podal v starinoslovski muzej, potem pa se je vrnil v banski dvorec.

Ko sta se kralj in kraljica že davno umaknila v dvorec, je množica, ki je do zadnjega kotička napolnila obširni Markov trg, še vedno prirejajala navdušene ovacije. Številne godbe raznih društev in kmečki tamburaški zbori so neumorno svirali in prepevali domoljubne pesmi.

Zaključek dneva pa je tvorila ogromna manifestacijska baklada.

Že pred 19. uro so se pričele zbirati množice meščanstva in okoliškega prebivalstva na Trgu kralja Aleksandra. Godbe poštarjev, tramvajskih

uslužbencev in zlasti velika sokolska fanfara so svirale ves čas, ko se je narod zgrinjal na trg, da krene v veličastnem sprevedu pozdravljat kralja in kraljico. Ob 20. uri se je pričel spreved pomicati proti gornjemu mestu.

Na čelu spreveda je korakala sokolska fanfara, za njo pa so nosili ogromno državno trobojnico. Sledili so Sokoli, razna društva in nepregledne množice meščanstva in kmetov. Ozračje so pretresali vzkliki kralju in kraljici, Jugoslaviji, narodnemu edinstvu in narodni vojski. Celu uro je trajal mimohod spreveda, v katerem je korakalo mnogo nad 80.000 ljudi. Do nepopišnega navdušenja je prišlo, ko je dospel spreved pred kraljevski dvorec. Godbe so zavisirale narodno himno, vsa nepregledna množica je odkritih glav pela, nato pa je iz tisočerih in tisočerih grl gromko zaorilo: «Živela naš jugoslovanski kralj in naša jugoslovanska kraljica!»

Ovacije so se še stopnjevale, ko sta se kralj in kraljica pojavila ob odprtem oknu in smeh-

ljaje odzdravljala, mahala z rokami, zahvaljujoča se na vse strani.

Še dolgo potem, ko sta se kralj in kraljica umaknila od odprtega okna, so množice na trgu vzklikale in prepevale in so se šele pozno v noč razšle.

Naslednjega dne v ponedeljek se je popoldne vršila slavnostna seja zagrebškega občinskega sveta. Kralj in kraljica sta v ponedeljek in torek dalje vršila obiske in je kraljica še posebej posetila razne človekoljubne zavode. Navdušene ovacije so se ponavljale povsod, kjer sta se pojavili Njuni Veličanstvi. **Zagreb je s svojim veličastnim sprejemom kralja in kraljice povedal jasno in razločno, da je in ostane jugoslovanski, da je in ostane vdan in zvest kraljevskemu domu Karadjordjevičev, započetnikov, ustanoviteljev in preporoditeljev naše lepe Jugoslavije.**

Kmetje in obrtniki

V «Obrtnem vestniku» je napisal gosp. Josip Rebek, znani agilni obrtniški javni delavec v Ljubljani, naslednji članek:

«Ze večkrat sem naletel v raznih časopisih na članke, ki glede na bodoči obrtni zakon, katerega načrt je že izdelan, razpravljajo o položaju in posledicah, ki jih ta zakon prinese našemu kmetškemu stanu. Smatram predvsem za potrebno, da pribijem na tem mestu dejstvo, da sta kmet in obrtnik glavna stebra države, gospodarstva in družbe. Osobito v naši državi se ta trditve še močneje izraža in kaže, da je baš med tema glavnima gospodarskima činiteljema potrebna čim tesnejša skupnost in vez. Čudim se samo, da pisci podobnih razprav, in to v listih, ki so namenjeni našemu kmetškemu stanu, kaj radi zasučejo pero in zadenejo z nepremišljeno besedo našega obrtnega rokodelca.

Ni moj namen, da s temi vrsticami branim delo in zaposlenje podeželskega rokodelca. Za to naj skrbita obrtni zakon in oblastvo, ki ga izvaja. Hočem samo pokazati kmetijskim gospodarjem,

da so netočne trditve, da hočemo mi obrtniki s svojimi upravičenimi zahtevami po zaščiti izzvati nov razredni boj. Od teh teženj je oddaljeno vse naše stremenje in ni nam prav nič za take borbe. Hočemo samo, da se v okviru zakona zavarujemo in z njim tudi zagotovimo napredek naše obrtnosti in spretnosti.

Velika večina naših obrtnikov se nahaja baš na deželi in prav mnogo jih je, ki se skozi poletje ukvarjajo s kmetovanjem, dočim na jesen in zimo sedejo za svojo delovno mizo, da si s skromnim zaslužkom spretnosti svojih rok priložijo vsaj toliko, da skromno preživijo svojo številno družino, ker jih zemlja sama ne more prehraniti. Ti obrtniki-rokodelci so prišli s podeželja k obrtnemu mojstru, so dovršili učeno in pomočniško dobo in si s tem pridobili vse pravice, obenem pa tudi usposobljenost v izbrani stroki. Za te obrtnike je zlasti potrebna in mora obstojati zakonska zaščita.

Zelo pretirana pa je trditev, da si v bodoče kmet ne bo smel sam popravljati orodja. Tega

do danes nihče niti zahteval ni! Toliko svobodo-ljubni smo pa tudi obrtniki, da takih reči ne bomo zahtevali. Za sebe lahko vsakdo sam naredi in izdelata, kar hoče in kakor pač zna. Tako je bilo po dosedanjih zakonih in bo tudi v bodoče. Kdor govori drugače, ne ve, za kaj gre.

Odločno pa obrtniki nasprotujejo temu, da bi na njihovo škodo izvrševal za druge razna obrtna dela neupravičeni obrtnik, kakršne pri nas imenujemo šušmarje ali šušarje. Vsakomur svoje, pa bodi kmet ali obrtnik.

Upravičenemu obrtniku se danes nakladajo tolika bremena, da jih komaj zmaguje. Mnogo jih je, ki podležejo in opuščajo izvrševanje obrti ali se pa potem skrivaj ukvarjajo z njo. Radoveden sem, kaj bo rekel kmetijski gospodar, ki pošlje svojega sina učiti se obrti — in takih je zelo mnogo, ker se obrtni naraščaj zbira največ s kmetov — ako si njegov sin ne bi pridobil v času učenja zadostnega znanja in sposobnosti, ali, kar je še večje zlo, če vidi, da ga s trudom in žrtvami spravi do kruha v obrti, pa mu jo izpodjedajo ljudje, ki niso niti obrtniki in tudi ne kmetje, temveč navadni šušmarji. Tu je potrebna previdnost. Bodimo si odkriti! Boj za življenski obstanek sili vsakega posameznika, da s prikrito škodoželjnostjo zre na svojega bližnjega in z nekako nam prirojeno zavistjo gleda drugemu pod zobe, kakšen kruh ta uživa. Ne tako! Rekel sem, da se delo nikomur ne sme braniti, če ga opravlja za svojo potrebo. Vsakdo si lahko sam naredi, kar hoče. Dobro in pravično urejeno zakonodajstvo naj pa usmerja medsebojno dobro sožitje vseh stanov. V obrtnem zakonu pričakujemo mi obrtniki svojo zaščito, ki bo mnogo pripomogla k nadaljnji strokovni izpopolnitvi rokodelca-obrtnika, katere koristi pa ne bo užival samo on, nego tudi v obilni meri množica naših kmetovalcev. Smo sicer majhen narod, ki pa lahko ustvarja v svojem področju tudi ono, kar danes na žalost še uvažamo od drugod. V dosego teh ciljev pa morata korakati vzporedno in enodušno predvsem kmet in obrtnik.»

Priporočajte in širite „Domovino“!

Gustav Strniša:

Klic zemlje

Najprej je šla na svoje stanovanje. Zaklenila se je v svojo skromno sobico in pričela premišljati, kako je moglo priti do primanjkljaja. Čim bolj je mislila, tem bolj je bila prepričana, da je imel upravitelj prste vmes. Kako bi sicer mogel manjkati denar v blagajni, ki je bila kontrolirana pretekli večer. Na blagajni sami ni bilo nikakega znaka nasilja. Upravnik je imel svoj ključ. On in nihče drugi ni bil krivec, samo da bi zmagal.

«Pa vendar ne boš zmagal! Motiš se, če misliš, da bom podlegla! Premalo me poznaš! Nikoli ne boš ničesar dosegel pri meni!» je glasno kriknila.

Bila je zelo razburjena. Odprla je predal svoje miznice in vzela iz njega tenko hranilno knjižico. Spomnila se je svoje krušne matere, ki ji je zapustila svoje premoženje:

«Starka, dobrotnica mila, nikoli si nisem mislila, da bom potrebovala tvoj denar za kritje primanjkljaja. Da, še po svoji smrti, si ostala moja največja dobrotnica, saj si me rešila sramote!»

Odšla je s knjižico v hranilnico in se oglasila pri ravnatelju. Prosila ga je, naj ji zavod takoj posodi 10.000 dinarjev. V zastavo mu je ponudila svojo hranilno knjižico, na katero je imela v glavnem mestu naloženih okoli 200.000 dinarjev.

Ravnatelj ji je takoj ustregel. Obljubil ji je, da bo sam dvignil deset tisoč, ki jih nji izroči, pri zavodu v glavnem mestu. Potrdila mu je sprejem denarja, a on ji je izročil potrdilo o prejetju knjižici.

Z denarjem se je takoj vrnila na pošto. Hladnokrvno je pristopila k upravniku in predložila primanjkljaj.

Vrana je postal nervozen. Roka mu je trepetala, ko je prešteval denar. Znova je pregledal blagajno. Zdaj se je vse ujemalo. Bil je v zadregi. Njegov obraz se je pačil, lice je rdelo, ko je vložil bankovce k ostalemu denarju. Nato je hlastno pograbil klobuk in odhitel.

Odslej je bila Vanda največ sama v pisarni. Šef je pričel zanemarjati delo, ki ga je nadoknadila ona. Opazila je, da postaja mrk in otožen. V nekaj mesecih se je postaral za več let.

Čeprav je storil svoji uradnici veliko krivico, se ji je vendarle zasmilil.

Ko je enkrat spet kontroliral knjige in denar, je sredi dela potisnil vse od sebe in zahripal:

«Vem, da je vse v redu!»

Sunkoma se je okrenil in se pognal proti vratom.

«Kam se vam mudi, gospod upravnik?»

Kakor bi ga Vandin glas presenetil in ujel sredi premišljanja, je začutil zadrego. Njen glas je bil zvoneč in prijazen, njene oči so ga pristočno zrlle.

Ustavil se je. Počasi je zakorakal nazaj, jo pogledal in zastokal:

«To je strašno, gospodična! Nikoli nisem mislil.»

«Česa niste mislili? Če ste osorni, to lahko prenašam, rajši kot pretirano prijaznost. Vaše žalosti pa ne morem prenesti. Verujte mi, da čutim z vami!»

«Vem! Dobri ste, predobri in zato me še bolj boli in peče! Nikoli si nisem mogel misliti, da me bo strast po maščevanju oropala mojega poštenja!»

«Ne vem, kaj mislite? Jaz samo upam, da bom nekega dne našla pri kontroliranju blagajne 10.000 dinarjev prebitka.»

Upravnik je stisnil zobe:

«Pil sem! V svoji divji bolečini sem se doteknil tudi onega denarja. Nekaj stotakov manjka. Sam nisem vedel, kaj počenjam. Upal sem, da zblaznim ter se rešim svoje bolečine in sramote! Vendar nisem zblaznel. Tudi samomora nisem storil. Menda sem preboječ.»

Vanda ga je mirila:

«Čemu se razburjate? Če je nekaj med menoj in vami, še ni med vsem svetom! Ne mislite, da ženske ne znamo molčati. Tudi v naših dušah so globočine, kamor prodre malokateri moški! Tista ženska zgovernost je često samo prazna pena, pod katero se skrivajo globoki morski valovi, skoro nikomur razodeti.»

«Samo devet tisočakov imam še!»

«Pa naj bo samo devet. Nikoli ne bom vprašala za ostanek. Za svoje razmere sem bogata!» Odhitel je na svoj dom.

Vanda se je zamislila:

«Kako čudni so moški! Do nobenega še ni čutila ljubezni. Šimen ji je bil samo simpatičen kmečki fant. Andreja je cenila in spoštovala ter prijateljsko ljubila. Upravnika je spočetka sploh mrzila. Zdaj je začutila do njega nekaj pomilovalnega in usmiljenega. Ali pride kdaj oni, o katerem sanja in ga išče v svoji duši kakor nekaj popolnejšega in zvišenejšega?»

Njeno premišljanje je prekinil upravnik, ki se je vrnil z denarnico. Našel ji je denar. Bil je v silni zadregi. Skrušen je stal pred njo in čutil se je ponižanega.

Vanda je ostala prijazna in mirna kakor vedno. Ponudila mu je desnico:

Politični pregled

Francija je imela te dni zopet vladno krizo. Dosedanja Steegova vlada, ki je zaradi negotove večine itak le životarila, je podala ostavko. Po več dnevih

se je posrečila senatorju Lavalu sestava nove vlade,

ki pa bo razpolagala zopet le z malo večino, zaradi česar ji ne obetajo daljšega življenja. Senator Laval je poizkušal dobiti v novo vlado radikalne socialiste, kar se mu pa ni posrečilo in je tako nova vlada le vlada meščanske desnice, ki se opira v glavnem na večino bivše Tardieujeve vlade. Briand je ostal tudi v novi vladi zunanji minister.

Indija povzroča stalno preglavice Angliji. Tako zvana indijska konferenca, ki se je pred dnevi zaključila, je ustvarila nekoliko mirnejše ozračje. Ugoden učinek ima gotovo tudi

pomilostitev indijskega voditelja Gandhija in tovarišev,

ki so bili zaprti zaradi hujskanja na državljansko neposlušnost, ker so vršili med indijskim naro-

dom agitacijo, naj se ne drži od Anglije uvedene zakona o solnem monopolu. Mahatma Gandhi je bil v ponedeljek izpuščen iz ječe v Bombay. Pred jetnišnico ga je sprejela ogromna množica indijskih nacionalistov in ga v sprevedu spremila v indijski del mesta, kjer se je vršilo

veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem je Gandhi izjavil, da zapušča ječo brez jeze proti Angliji

in da je pripravljen razpravljati z angleškimi zastopniki o ureditvi bodočih odnošajev med Indijo in Anglijo.

Naši sosedi

Avstrija in Madžarska sta podpisali novo prijateljsko pogodbo,

in sicer sta podpisala v ponedeljek prijateljsko pravno in razsodiščno pogodbo za Avstrijo podkancelar dr. Schober, za Madžarsko pa ministrski predsednik grof Bethlen, ki je prišel v to svrhu na Dunaj ter ob tej priliki posetil tudi kancelarja dr. Enderja in predsednika avstrijske republike Miklasa.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

JABOLKA PO 32 DINARJEV KILOGRAM.

V izložbenem oknu neke podjetne ljubljanske trgovine so razstavljene štiri sorte kalifornijskih jabolk, dve beli in dve rdeči. Ena sorta nosi ime «zimski parmena», ki pa ni tista zlata parmena, ki jo pri nas poznamo. Vse štiri sorte se odlikujejo po svoji čistoti in zdravi lepoti. Jabolka izgledajo, kakor bi bila pravkar obrana, dasi so napravila dolgo morskot pot iz Kalifornije, ki leži kraj zapadne Amerike.

Brez primere visoka pa je cena teh jabolk, ki znaša reci in piši 32 Din za kilogram, tako da

mora človek kar cel stotak v roke vzeti, če hoče kupiti tri kile tega sadja.

Vsakdo, ki ogleduje to sadje, se začudeno vprašuje, kako je mogoče, da so jabolka tako draga. Najlepše pri tem je pa to, da se bodo vsa gladko prodala. Navadni zemljan jih seveda ne bo dobil pod zobe, ker so predraga in ker jih dobi veliko ceneje pri ljubljanskih branjevkah, četudi ne v tej kakovosti, gotovo pa tudi tako okusna. Pokupili jih bodo pa premožni sloji, ki polagajo na take posebnosti ali specialitete, kakor sploh na tuje ali inozemsko blago več veljave kakor na domače pridelke, četudi ne zaostajajo proizvodi v ničemer za tujim blagom.

Kar pa moramo priznati, je to, da so na prodaj postavljena jabolka zares zgledno standardblago. Ne samo čista in zdrava, ampak tudi najskrbneje sortirana. Brez madeža, kakor bi bila iz voska!

Pri vsem tem pa niso nič posebnega, kajti prav tako lepa jabolka smo videli predlanskim tudi na našem velesejmu, sicer ne sredi zime, ampak jeseni, in sicer po tri do šest dinarjev za kilo.

Ameriško sadje pa nam kaže, da se nam obeta še lepa bodočnost, če bomo znali izkoristiti naš položaj in če se bomo organizirali in vzeli podjetne Američane za zgled. Zadovoljni bomo lahko tudi z našimi cenami, glavno je, da bomo imeli dosti blaga naprodaj in da ga bomo znali pripraviti za svetovni trg. Letos je splošno pomanjkanje sadja, drugače si teh izredno visokih cen ameriškega sadja ne moremo misliti.

Lepi uspehi ameriških sadjarjev naj nas pa bodre, da jim sledimo ne le v pridelovanju trpežnega namiznega sadja, ampak tudi v pravilnem sortiranju in spravljanju sadja za kupčijo. Daleč smo sicer še z našimi pridelki, toda z dobro voljo in smotrenim delom se da vse doseči!

DIVJI POGANJKI NA JABLANAH.

Po debejših vejah in po deblu jablan se radi prikazujejo hitro in kvisko rastoči poganjki, ki jih imenujemo tudi vodeni poganjki ali roparji. Opazujemo jih pogostoma na starejšem drevju, pa tudi na mlajšem. Pri starejšem drevju se pojavljajo skoraj redno, če smo drevo močno skrajšali in pomladili. Prikazujejo se pa tudi pri mladem drevju, kjer navadno pričajo, da se drevo na tem mestu slabó počuti.

Divji poganjki so nepotrebni. Razodevajo nam, da ima drevo dosti soka, ki ga porablja za lesne poganjke namesto za večjo rodovitost. Časih so ti poganjki bolj redki in zato močni, večkrat pa rasto bolj gosto skupaj in ostanejo zato bolj nizki in drobni. V enem in drugem primeru pa živijo kot nekaki zajedalci (roparji) na račun drevesne prehrane in so zato škodljivi.

Te poganjke moramo odstranjevati in gladko porezati. Po nekaterih zanemarjenih drevesih je toliko teh poganjkov iz prejšnjih let, da je vsa krona (vrh) pregosta in da jo je treba že zaradi tega zredčiti in oprostiti teh «roparjev».

Divje poganjke je treba redno leto za letom odstranjevati. Le izjemoma lahko pustimo po-

«Gospod šef, med nama je odslej vse poravnano! Jaz ne vem, da bi bila imela kdaj primanjkljaj v blagajni, vi ne veste kaj drugega!»

«Da! Da! Najbolj me je bolelo in peklo, ker sem segel po tujem denarju. Nisem imel namena ukrasti ga, temveč sem to storil le iz maščevanja. In prav to se mi zdi še sramotnejše. Nisem pomislil, da se ne maščujem nad vami, temveč nad seboj, ker sem onečastil svoje poštenje. Zdaj naj bo vse pozabljeno!»

Prijateljsko kramljaje sta odšla iz pisarne in se prijazno poslovila.

Vanda je še vedno obžalovala, da je odšla iz Zaseke. Ni se upala prositi nazaj, tudi zaradi Anžreja ni hotela. Vedela je, da pač še vedno zahaja k Ferjanovim.

Upravnik Vrana je postal spet stari nekdanji uradnik. Bil je vesten in resen, a zunaj urada vesel in razigran. Še vedno so govorili, da je velik ženskar. Vanda se ni brigala za to. Odslej se je obnašal proti nji dostojno. Pustil jo je vedno v miru. Opazila pa je, da je še vedno v zadregi pred njo, da se nekako sramuje. Vedela je zakaj. Čutil se je pred njo ponižanega. Strast ga je pač predaleč zapeljala. Kesal se je in sramoval.

* * *

Usoda se z ljudmi igra, norčuje se iz nas vseh! Pred nosom nam trga upe in nade. Vsiljuje nam, česar nikoli nismo pričakovali, ne mislili!

V Kresje je prišel za profesorja Filip Selan. Mesto je imelo nižjo gimnazijo.

Ze prve dni je srečal Filip Vando, ki je hitela v urad.

Selan ni vedel, da je ona v Kresju. Niti mislil si ni, da bo tamkaj naletel nanjo. Ko jo je za-

gledal, jo je takoj spoznal, čeprav jo je videl samo enkrat.

Tudi ona ga je spoznala. Tedaj, pri prvem srečanju z njim, je zardela. Tako tudi zdaj. Ves drugačen je bil v svoji novi, črni obleki. Snažen, kipeč od zdravja in moči ji je prihajal nasproti.

Hipno jo je obšlo nejasno pričakovanje.

«Ta človek mi pove nekaj novega, česar mi ni dejal še nihče drugi!» ji je vzkipela misel.

On je mirno prihajal in se spomnil:

«Kaj, če bi jo nagovoril?»

Takoj je to misel opustil. Zbal se je, da bi ga ona ne zavrnila kot povsem neznanega človeka. Ko je pa stal tik nje, se je zopet premislil. Segel je po klobuku. Prijazno jo je pozdravil. Ze jo je vprašal:

«Gospodična, oprostite, saj smo se videli in srečali v Zaseki?»

Še bolj je zardela. Nekaj zadovoljnega in vselega je zasijalo v njenem obrazu, ko je odvrnila:

«Seveda se poznamo! Srečala sem vas, ko ste prihajali z materjo čez polje!»

«Da, da! Ona je bila na polju, ko sem se vračal iz Rusije.»

Še sta nekoliko kramljala in se nato ločila. Zdaj sta se srečala skoro slednji dan. Če ni Vanda naletela nanj na običajnem kraju, je šla počasneje, dokler ga ni videla veselo prihajajočega nasproti.

Prav tako se je godilo tudi z njim.

Vedno sta izmenjala nekaj besed ali se vsaj prijazno pozdravila in nato odšla vsak svojo pot. Nekega dne je Filip zbolel. Dobil je hudo angino in moral je ostati v postelji.

Tedaj je šele spoznala Vanda, kako hudo ji je, da ga ne sreča. Pogrešala ga je. Čeprav sta

se samo srečavala, jo je to osrečevalo. Pusto in dolgočasno se ji je zdelo brez njegovega srečanja. Ves dan ji je bil prazen in brezpomemben.

Prej si je že želela proč. Ko pa je prišel on, se je vendar uživala v razmere malega mesta, ki ji je zdaj postalo s solncem ljubezni obzarjeana pokrajina. Priznala si je, da čuti do Filipa več kot običajno prijateljstvo. Tega čuta se je kar prestrašila.

On je pa, doma ležeč, trpel dvojne muke. Bolan je bil, pa še na postelj prikovan, da ni mogel videti Vande. Kako rad bi jo spet srečal in se pomenil z njo! Zaupal bi ji bil svojo bolezen. Ona bi ga tolažila in miren bi bil in srečen ter menda tudi ozdravljen.

Minilo je nekaj dni.

Vanda se je zaradi Filipove boleznii vedno bolj vznemirjala. Podnevi je delala s podvojeno pridnostjo. Trudila se je in mučila, da bi ga pozabila.

Ponoči je bilo drugače! Zaman je vabila blagodejno spanje in se premetavala ure in ure po postelji. To je mučilo in bolelo. Trdila si je, da ga ne mara, da se tudi on ne briga zanjo, da nista skoro ničesar govorila, da je vsaka misel nanj brezpomembna, saj se izgubi, ko ga niti ne doseže, ker on sploh ne misli nanjo.

Okreval je. Komaj je čakal, da je smel spet na zrak. V šolo še ni šel. Zadovoljno je šetal po stari poti, samo da bi srečal njo, za katero je tako hrepenel v svojem srcu.

In srečala sta se.

Ona je zardela, on prebledel. Obstala sta tiho. Trenutek sta se molče gledala, potem pa je ona iztrgala iz sebe:

«Dolgo vas nisem videla. Ali ste bili bolni?»

(Dalje prihodnjič.)

samezne, in sicer v tem primeru, če je v kroni (vrhu) dosti prostora, ki ga je treba zadelati in z novo vejo izpolniti. Iz takega poganjka požene v par letih tudi rodovitni les, enak drugim vejam.

Divje poganjke moramo vsaj do spomladi odstraniti, če nismo tega storili že v jeseni. Važno je, da jih gladko odrežemo z ostrim nožem. Debelejše poganjke kaže odžagati z drvešno agižo. Taka mesta je gladko obrezati in zamazati s cepilno smolo ali pa katranom.

Kakor je ravnanje z divjimi poganjki po vejah, prav tako je postopati tudi s poganjki po deblu. Časih poženo tudi pri tleh; te moramo prav tako preganjati. Če treba, je odkopati zemljo, da jih gladko odstranimo.

Divji poganjki so večkrat posledica slabih ali manj ugodnih pogojev za drevesno rast. Prikažejo se radi na mokrih tleh, ob vlažnih letinah, pri ozeblem drevju in sploh pri drevju, ki se slabo počuti vsled napačne saditve in drugih neprilic. Močno gnojenje z dušičnatimi gnojili pospešuje tudi rast divjih poganjkov. V enem in drugem primeru je naša naloga, da jih odstranjemo in da skušamo najti in odstraniti tudi vzroke, zaradi katerih nastajajo po drevju.

Sejmi

3. februarja: Kalobje, Lukovica pri Kamniku, Loški potok, Škofja Loka, Krško, Trbovlje, Jurklošter, Sv. Marija v Jarenini, Žužemberk, Ormož, Metlika.

5. februarja: Št. Jernej na Dolenjskem, Borovnica, Sv. Peter pod Svetimi gorami.

6. februarja: Gornji grad (blago).

7. februarja: Gorenji Logatec.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na zadnjem ljubljanskem živinskem sejmu so cene malo popustile. Za kilogram žive teže so se trgovali: voli I. po 8 Din, II. 7 Din, III. 6-50 Din, krave debele 5 do 6 Din, krave klobasarice 3 do 4 Din, teleta 10 do 11 Din.

ZITO. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo):

pšenično, baško, po 205 do 212-50 Din, turšičico, baško, umetno sušeno, po 142-50 do 145 dinarjev, moko «0», banatsko, po 340 do 345 dinarjev.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:

1 dolar za 56 do 56-20 Din;

v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 794-67 do 797-67 Din;

100 nemških mark za 1345 do 1348 Din;

100 madžarskih pengov za okrog 989-04 Din;

100 italijanskih lir za 295-44 do 297-44 Din;

1 dolar za 56-43 do 56-63 Din;

100 francoskih frankov za okrog 222 Din;

100 češkoslovaških kron za 167-28 do 168-08 dinarjev.

Kratke vesti

— Priprave za zvišanje nemške carine na hmelj. Kakor znano, je nemška vlada že lani sklenila zvišati uvozno carino na hmelj. Sklepa pa ni bilo mogoče izvesti, ker je sedanja nemška carina na hmelj vezana v sedanji višini v trgovinskih pogodbah s Francijo in Belgijo. Kakor poročajo iz Berlina, se trenutno vršijo pogajanja za dopolnitev nemško-francoske trgovinske pogodbe. Kot protiuslugo za nekatere ugodnosti Nemčije v pogledu uvoznih carin na tkanine, pletenine in elektrotehnične predmete, ki so v pogodbi vezane, se bo Francija med drugim odpovedala vezanosti nemške uvozne carine na hmelj, tako da bo za Nemčijo odpravljena ovira glede zvišanja carine na hmelj, kolikor je ta ovira obstojala v nemško-francoski pogodbi.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Gostovanje Čitalnice iz Hotederšice na našem sokolskem odru se je tudi tokrat, kakor še vselej doslej, prav dobro

obneslo. Izkazala se je ponovno stara resnica, da nekaj dobrih igralcev tudi slabše potegne za seboj. V plemeniti tekmi nihče ne mara biti zadnji. Takih gostov je občinstvo vedno veselo. — Prihodnje nedelje se bomo pa sukali. Z gasilci bomo rajali v nedeljo pred svečnico, s Sokoli pa na pustno nedeljo, seveda obakrat v Sokolskem domu. Saj smo v predpustu.

GORENJA VAS V POLJANSKI DOLINI.

Zadnji čas je bilo pri nas mnogo govorjenja o šoli, prav za prav o šolskem štrajku. Kakor v bližnjih Poljanah in Škofijski Loki, se je tudi pri nas razširil pouk za oddaljene otroke v tako zvani hribovski šoli na vse šolsko leto vsak drugi dan. Do sedaj se je vršil ta pouk le v letnem času pet mesecev dvakrat tedensko. Novi ureditvi so se pa nekateri starši, Žirovskovrharji, uprli, češ, da ne bodo pozimi pošiljali otrok v šolo. Očitno je, da nevedne starše tu podpihujejo neki ljudje, ki zavzemajo pri nas javna mesta. Ne vemo, ali oblastva to vidi. Ker «Domovina» ne želi nikomur ničesar slabega, ampak le dobro, tedaj nekaj besed vam Žirovskovrharjem, saj ste drugače pametni in pridni in vseskozi skrbni za svoje domove. Pomislite, možje, da so vaš največji zaklad in vaša največja sreča zdravi in za napredek sposobni otroci. Vsak napredek pa je odvisen le od potrebne izobrazbe, brez katere se dandanes nikamor ne more. Glavne temelje te izobrazbe pa nudi edino šola. To je potrebno za kmeta, delavca, obrtnika in sploh za vsakega človeka. Sicer pa mislimo, da otroci lahko hodijo tudi pozimi v šolo, zlasti če je mila zima, kakor je letos. Seveda, kadar je prav huda zima, visok sneg in slabo vreme, je umljivo, da otroci nekaj dni ne morejo priti v šolo. Svojim otrokom gotovo želite najboljše in da bi bili srečnejši kakor ste vi. Zato jim ne krajšajte te sreče, nego jih pošiljajte redno v šolo. Boste videli, da vam bodo otroci hvaležni, ko odrasejo in spoznajo dobroto šole. Brez znanja se dandanes nikamor ne more. Ne poslušajte podpihovalcev! Ti vam ne žele dobrega, če vam še tako sladko govore. Verjemite, da se boste še kedaj kesali, če jih boste poslušali, a vaši otroci se bodo na vas jezili. Možje, pamet in razsodnost!

Soteščan:

Dedinja treh gradov

Povest iz starih časov.

Mož je odšel potolažen, vesela je bila tudi starka, ker je zopet nekaj zaslužila. Zaprla je «Duhovno brambo» in premerila Gomeža od nog do glave.

«No, kaj pa ti?» ga je ošvrknila s strupenim pogledom.

Berač se skoro ni upal spregovoriti. Nista se posebno razumela, ker je tudi on nabiral in razdaljal zdravilna zelišča. Mislila je, da jo je prišel opazovat in smešit njeno delo.

«Ako si prišel beračit, lahko odideš», se je vznejevoljila. «Sama sem potrebna.»

«Pomagaj mi, kakor pomagaš drugim», jo je pomiril. «Saj veš, kaj se je zgodilo...»

«Komu, tebi ali drugim?» ga je nezaupno pogledovala.

«Nocoj ne prosim zase, ampak za druge...»

«Za koga?» je poizvedovala.

«Grajske Marice ni več... Mehurka, ali si ti sama tujka v tej deželi?»

«Vem», je zavrnila očitek. «Toda zakaj ne pride oskrbnik ali njegov služabnik?»

«Ne utegnejo. Vsi so zbegani in potrti. Sicer pa je vseeno, kdo pride, samo da pomagaš. Plačilo ti ne odide.»

Čim je začula, da ji je namenjeno darilo, se je mahoma izpremenila. Gomež je udaril na pravo struno.

«Graščak ima tri gradove», je olepšal svojo oblubo. «Daleč okrog je znana njegova dobrotljivost...»

«Gospodi je težko pomagati», je omenila.

«Zakaj?» je osupnil.

«Zato, ker ne verjame in ne zaupa...»

«Na Močilju niso taki... Tam kraljujejo vera, upanje in ljubezen...»

«Hm. Zaprla bi me kot čarodejko...»

«Mehurka, nikar se ne pomišljaj! Gre za dedinjo treh gradov... Pomisli, koliko bogastva!»

Starka se je omehčala. Nasmehnila se je in rekla: «Povej mi, kaj prav za prav zahtevaš?»

«Samo to, da poveš, kje je grajska Marica. Ali je živa ali mrtva?»

«Veliko zahtevaš», je povsila glavo. «Težko mi bo uganiti.»

«Poskusi, Mehurka. Graščaku se boš prikupila...»

«Včasih se mi je že posrečilo», je popravila zadrego. «Vselej pa se ne obnese...»

«Mehurka, pokaži svoje znanje! Velika bo graščakova hvaležnost.»

«Ali imaš pri sebi kako stvar, katere se je dotaknila Marica, ko je še živela?»

«Mislim, da ti bom lahko ustregel.» — Gomež je preobrnil žep in našel okroglo svetinjico. Nekoč mu je jo dala Marica za spomin na njeno pokojno mater.

Mehurka jo je položila pod čarodejno knjigo, na katero je postavila zrcalo. Nato je sežgala pest zelišča, posušenega med šmarnimi mašami. Ko je zgorelo, je pogledala v zrcalo.

«Marica živi!» je vzkliknila presenečena.

«Kje je? Ali jo vidiš?» — Gomež je od veselja poskočil ter se ji je hotel približati.

«Rekla sem ti, da živi in to naj ti zadostuje.» Zamahnila je z roko, naj ostane na svojem mestu.

«Mehurka, ni mogoče», je neverno majal glavo, ni se upal premakniti.

«Zakaj?» se je vznejevoljila, ker ji ni hotel verjeti.

«Zato, ker so našli njeno krilo, polno krvavih madežev...»

«Čudno», je premišljala, kje tiči napaka, da ni zabela.

«Ponovi, kolikor moreš, zbrano. Morda si kaj prezrla ali opustila?»

Zopet je zapalila zelišče ter se zamaknila v zrcalo. Levico je položila na prsi, desnico pa je pritisnila na knjigo. Vmes pa je nerazločno mrmrala.

Gomež je bil nestrpen, kaj bo spregovorila. Oči so mu bile uprte v čarodejko, ki je vedno bolj zavijala oči ter se pačila. Dim od zelišča mu je silil v grlo, začel je pokašljevati.

«Marica živi!» se je naposled ponovno vzdostila. «Hvala vsem dobrim duhovom!»

Starček ni mogel več ugovarjati. Vdano je sklenil roke, solza hvaležnosti mu je zdrknila po nagubančenem licu.

«Bog jo je ohranil pri življenju», je prepričevalno ponovila. «Pojdi in povej graščaku, kar mi je bilo razodeto.»

«Počakaj, Mehurka! Ni še končano. Povej mi, kam je izginila Marica, da jo najdemo in vrnemo očetu.»

Zamislila se je in rekla: «Nekdo jo je odvedel...»

«Kam?» je planil pokoneu. «Pokaži mi njeno bivališče!»

Čarodejka je dvignila nogo v korak in čakala, stoječa na levi nogi, kam jo bo zaneslo. «Odšla je proti vzhodu, mimo tretje močiljske graščine», je povedala, čim se je prestopila.

«Kdo se je neki tako pregrešil?» je hlastnil radovedno.

«Nekdo, ki hlepi po denarju... Gradovi so ga premotili.»

GORJE PRI BLEDU. Sokol pri nas prav lepo napreduje. Sedaj se pobirajo po vaseh prostovoljni prispevkji za gradnjo Sokolskega doma. Upamo, da bomo v kratkem le imeli svoj dom. Članov šteje Sokol okrog 170, kar je lepo število. — Dne 14. t. m. je umrl g. Jurij Kozelj v najlepši fantovski dobi 24 let. Da je bil pokojnik priljubljen, je pričal njegov lepi pogreb, katerega se je udeležilo občinstvo od blizu in daleč. Bil je član gasilnega društva, SPD, Bralnega društva in je sodeloval pri gasilski godbi. Ob grobu se je z genljivimi besedami poslovil od njega predsednik godbenega kluba, ki je poudarjal pokojnikovo veliko požrtvovalnost. V sprevedu je med godbo na njegovem mestu korakala belo oblečena deklica in nosila njegov godbeni instrument. Dragi Jurij, bodi ti lahka domača zemlja! Spomin na tebe bomo vedno hranili v svojih srcih. — V vasi Podhomu nameravajo ustanoviti svojo gasilsko četo. To bi bila že četrta gasilska organizacija v gorjanski občini.

KOPRIVNIK V BOHINJU. Naš Sokol je imel 18. t. m. svojo prvo redno skupščino, katere se je udeležilo članstvo v prav lepem številu. Po otvoritvi je podal brat tajnik izčrpno poročilo o delovanju in stanju društva. Članstva ima društvo 70, kar se pravi, da je vsak četrti Koprivničan naš član. Društvo je zelo agilno, dasi se mora boriti z najrazličnejšimi težkočami in neprilikami. V kratki dvomesečni dobi svojega obstoja je imelo dve redni seji, eno proslavo in dve gledališki prireditvi, ki jih je obkraj ponavljalo. Obisk obeh prireditev je bil zadovoljiv, zato se je prav tu očitno pokazala nujna potreba lastnega doma. Tudi naše skromne knjižnice se je članstvo prav pridno posluževalo. Žal, da mu zankrat ne moremo nuditi večje izbire. Blagajnik je obrazložil stanje blagajne, ki so jo brati revizorji našli v vzornem stanju. Z blagajno se pa ne moremo pohvaliti, kajti tudi pri nas neusmiljeno razsaja kriza. Odbor je ostal isti, le mesto načelnika je prevzel brat Beznik, ki je pred kratkim obiskoval vaditeljski tečaj v Kranju. Ker nimamo telovadnega prostora, smo navezani zgolj na smučanje, ki se ga udeležuje staro in mlado, kajti edino, kar nam je brezplačno v neomejeni meri

na razpolago, je zares smučarski prostor, na kar si dovolimo opozoriti vse brate smučarje. Za velikonočni ponedeljek se pripravlja nova igra, za žeganje pa velika tombola v korist gradbi doma. Za številen obisk se že zdaj toplo priporočamo. — V lanski 52. številki «Domovine» je bil priobčen dopis o nekem napadu na Koprivniku. Nekakšen popravek je priobčil kmalu za tem «Domoljub». K temu moramo omeniti, da se oba dopisa ne nanašata na Koprivnik v Sloveniji. Prosili bi gg. poročevalce, naj v prihodnje točno naznačijo, kateri Koprivnik je omenjen, da ne bo neljubih pomot.

GORJUŠE. V «Jutru» je pisal o naši šoli nekdo, ki malo pozna tukajšnje razmere. Čisto je namreč pozabil omeniti zaslužnega g. Matijo Torkarja, po domače Jožefovca. Vsakdo mora pač priznati, da je on glavni ustanovitelj tega prosvetnega doma in bi brez njega ne bilo šole ne v starem in najbrž tudi ne v novem poslopiju. Ni se ustrašil nobenih še tako velikih žrtev, nobenih stroškov in nobenih še tako kočljivih potov. Že od začetka vodi nehvaležni blagajniški posel. Vztrajno in trdno je stal v boju za šolo. Naj mu bodo te skromne vrstice v majhno zadovolženje za vse težave in bridkosti, ki jih je moral prestati pri neumornem delu, katero mu priznavamo vsi domačini in znanci, ki ga poznamo kot odličnega moža. Pa tudi ves ostali odbor ima brez dvoma mnogo zaslug pri šoli in je žrtvoval vse, da je dosegel svoj lepi cilj.

PRIMSKOVO PRI KRANJU. Tukajšnje gasilno društvo dokaj pridno deluje. Postavilo si je lep dom, ki je v čast in ponos vsej soseski. Sedaj si je ustanovilo dramski odsek in se pridno vadi za nastop na odru za dni 1. in 2. februarja, ko uprizori igro «Miklovo Zalo». Le tako naprej, mladina, sedaj, ko imaš svoj dom. Ne glej nazaj, ampak naprej in skrbi za izobrazbo in napredek. Vsi, ki stojite še ob strani, pomagajte po svoji moči, da bo uspeh čim večji!

JEŽICA. V nedeljo 18. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor krajevnega odbora Rdečega križa na Ježici. Občni zbor je posetil sreski načelnik g. dr. Andrejka, ki je dal pobudo za ustanovitev Rdečega križa na Ježici. Delegat oblast-

nega odbora Rdečega križa v Ljubljani je bil g. Malnarič Ivan, kot zastopnik ljubljanskih samaritanov pa g. Franc Pirc. Zbralo se je 120 občanov, ki so z zanimanjem sledili predavanju delegata Rdečega križa. Po predavanju se je oglašil k besedi g. Ivan Mekinda, ki je opisal delovanje Rdečega križa v severnih državah in navduševal navzoče za koristno organizacijo. Občni zbor je tudi toplo pozdravil sreski načelnik g. dr. Andrejka, želeč organizaciji čim večjega uspeha in napredka. Po predavanju je bil soglasno izvoljen za predsednika g. Franc Sever, v odbor pa župan g. Franc Košir, šolski upravitelj gosp. Anton Grmek, občinski svetnik g. Mihael Dimnik iz Jarš, g. Ignacij Plevnik iz Tomačevega, g. Franc Strah iz Stožic, bančna uradnica gđc. Ivanka Dovčeva, g. Marija Dovičeva iz Male vasi, g. Ivan Ramovž iz Savelj, g. Leopold Noveli iz Stožic. V nadzorništvo so bili izvoljeni okrožni sodnik g. dr. Ivan Bizjak iz Stožic, g. Ignacij Šubelj iz Savelj in g. Ivan Mekinda iz Stožic. Posebno zanimanje so pokazale ženske, ki so se odzvale vabilu v polnem številu. Največje zasluge na tako lepo uspelem občnem zboru pa imata gg. župan Sever in njegov sin, ki je bil z navdušenjem izvoljen za predsednika. Mladi človekoljubni organizaciji želimo najboljših uspehov!

TRZIN. Napolitično izobraževalno društvo Trzinu uprizori v nedeljo 1. februarja ob pol šestih Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih «Divjega lovca», ki bo prva drama na odru novozgrajenega Društvenega doma, za katerega je prav sedaj dokončal krasne kulise g. Magolič iz Ljubljane. Ker je za prireditev v Trzinu veliko zanimanje, se bo igra tudi ponovila. Vabljeni!

TRŽIŠČE NA DOLENJSKEM. Občni zbor Prvega gospodarskega dobrodelnega društva v Tržišču bo na svečnico 2. februarja po prvi maši v prostorih g. Prijatelja. Pridite! — Dne 23. t. m. smo imeli v prejšnjem Zadrudnem domu v Tržišču komisijo za eno učno sobo, ker ima sedanja šola premalo prostora. Gotovi razredi imajo preko 60 učencev. Sobo, katero je predlagalo županstvo, je komisija spoznala za neprimerno. Kakor vse kaže, bo treba zidati novo šolo. Šolsko nadzorništvo se je tudi prepričalo, da številni

«Kdo? Imenuj ga po imenu...»

«Tega ne vem in ne morem vedeti. Tako daleč ne seže moje znanje. Iščejo naj ga, drugega ne morem svetovati.»

«Ali bomo našli Marico?» je vprašal z jokajočim glasom.

«S trudom in stanovitnostjo boste vse dosegli. Pokaži mi roko.»

Stopil je bliže in odprl široko dlan, razorano z globokimi potezami. Starka jih je pazljivo motrila. Naposled mu je potipala žilo in rekla: «Naklonjena ti je posebna sreča, rojen si pod srečno zvezdo...»

Več mu čarodejka ni hotela razodeti. Spravila je zelišče in «duhovno brambo», zrealo pa je obesila na steno. Na njegova vprašanja je le še včasih zmignila z rameni.

«Pojdi!» se je otrsela njegove nadležnosti. «Dovolj si zvedel.»

«Pojdem», se je odločil. «Spotoma se oglašim na Močilju ter te priporočim za darilo.»

«Gorje ti, ako si me varal», mu je zapretila pred odhodom.

«Nisem, Mehurka. Strela naj me ubije.»

Dala mu je povesek trsk, zakaj zunaj se je popolnoma stemnilo. «Pa srečno bodi», mu je želela, ko je odprla vrata.

«Do Močilja je blizu in poti sem vajen. Vseeno mi je, naj hodim ponoči ali podnevi...»

«Noč ima svojo moč. Pojdi rajši kam drugam; nočoj ti ne svetujem iti na Močilje...»

«Rad bi jih razveselil s tvojim razodetjem...»

«Ampak noč ni za tako delo...»

«Ne bojim se nikogar, razen hudobnega človeka...»

«Moje sovražnice so hudobne in bi ti lahko škodovale...»

«Dober človek nima sovražnikov. Ne vem, zakaj naj bi te sovražile.»

«Zato, ker ne zahajam v njihovo družbo... Ako jih srečaš, te to ne sme oplašiti.»

«Bog in sveti križ božji!» Gomež je odšel s prižganimi trskami in prispel v dolino. Pred njim se je črnil gozd kakor pošast v nočni temi. Obšla ga je neka tajna groza, komaj se je upal pogledati okrog sebe. Spomnil se je stare Mehurke ter se zamislil v njeno čarodejstvo.

«Zna pa, zna», jo je pohvalil sam pri sebi, da bi se raztresel. «Marica ni mrtva... Nekdo jo je odvedel proti vzhodu mimo tretje graščine... Kdo jo ob našel? Njemu je naklonjena posebna sreča, rojen je pod srečno zvezdo.»

Zavest, da postane njen rešitelj, mu je olajšala grozo. Pogumno je stopil v gozd med košata drevesa. Pot je bila ozka in razdrapana zaradi nalivov, noge so se mu zapletale med korenine.

Gozd je bil na mnogih krajih posekan, kjer sta rasli grmovje in divja trava. Tukaj je v bližnjih močiljskih hribih opazil drobno lučko. Stala je mirno na mestu, potem pa se je začela počasi premikati.

«Nekdo se je zapoznil», si je mislil brez bojazni. «Tamkaj so poti bolj naporne, težko je priti ponoči v dolino.»

Utrnil je ob deblu trske, ki so že skoro ugašale. Kar pogrelo ga je ob misli, da mu bodo dogorele prej, preden bo prišel iz gozda. Zopet se ga je polotil strah, lasje so mu vstajali pokonci.

Domislil se je, da mora luč krožiti nad gozdom. Sicer bi je ne mogel videti, ker je hrib obraščen z visokim drevjem. Ko se je ponovno ozrl, je zapazil že vrsto luči, ki so plavale nad hribom. Švigale in drčale so sem in tja po zraku in izpreminjale svetlobo.

«Večše so, večše», je polglasno izrekel. Kakor da so ga slišale, so se mu pričele bližati s prijetnim šumenjem. Mahoma so ga obkolile v temnem krogu.

«Kaj bo pa sedaj?» se je prestrašil. Spomnil se je vsega, kar je kdaj slišal o čarovnicah. Vedel je, da ga lahko zapeljejo ali mu celo vzamejo sree, kakor se je že večkrat prigodilo. Vendar se je zanesel na Mehurko, ki je rekla, da se mu ni treba ničesar bati.

Medtem so mu ugasnile trske, vzlic vsemu prizadevanju niso hotele več goreti. Zaupno je pograbil pest prsti ter si jo pritisnil na glavo. Tako je ubežal pod zemljo, kjer čarovnice ne morejo več izvajati svojega dela.

Tedaj ga je zbolela glava, prst ga je začela tiščati in rezati kakor oster kamen. Moral jo je odložiti, zakaj temnilo se mu je že pred očmi in v glavi se mu je vrtilo. Čarovnice so ga napadle, iz maščevanja nad Mehurko so si ga izbrale za svojo žrtev. Kdo bo sporočil na Močilje, da Marica živi ter naj jo iščejo proti vzhodu.

Zbral je vse svoje sile, na vsak način je hotel priti v dolino. Noge so mu kakor odirnile, čutil ni ne korenin ne kamenja, hodil je kakor po gladki cesti. Svetilo so mu drobne lučke, ki so se včasih skrile med vejevje in se zopet pokazale.

Poti ni bilo ne konca ne kraja. Še vedno jo je obrobilo zelenje, dasi bi bil moral že dospeti v ravnino. Okolica se mu je zdela pusta in neznan; zaman je napenjal oči, da bi našel graščinsko obzidje.

Začutil je strašno utrujenost, noge ga niso več držale. Izmučen je legel in zadremal. Zbudil se je zjutraj v gozdu pod podoljsko graščino.

(Dalje prihodujič.)

otroci zaradi prevelike oddaljenosti zamujajo pouk. Iz Gabrijel in tudi od drugod imajo učenci 6 km hoda. Velika potreba je, da se zida nova šola v Gabrijelah, za katero je bil prostor določen minilo leto. Vse oddaljene vasi prosijo prosvetni oddelek banske uprave, naj ukrene potrebno, da se iz zdravstvenih ozirov olajša in skrajša pot otrokom.

ŠMIHEL PRI NOVEM MESTU. Dne 18. t. m. je imelo prostovoljno gasilno društvo v Šmihelu svoj tretji občni zbor. Na njem je predaval zelo zanimivo g. Mervič, ravnatelj meščanske šole v Novem mestu, o zgodovini, pomenu in namenu gasilstva. Občni zbor je potekel v najlepšem redu in slogi. Novoizvoljeni tovariš načelnik Mišjak Ivan se je zahvalil gospodu predavatelju in pa tovarišem za složno delovanje. — V Virčni vasi pa se je istega dne vršil sestanek kmečkih fantov in deklet, ki so si ustanovili Kmetijsko prosveto. Fantje in dekleta le tako naprej, da boste kmalu imeli tudi sokolsko četo! — Na Boričevem je umrl g. Mihael Skrajner, star 91 let. Bil je vrl in dober gospodar in le jepo vzgojil svoje sinove in hčerke. Bodi mu zemljica lahka! — V Šmihelski župniji živi nad 10 starčkov, ki imajo vsi več kakor 80 let. Zrak Dolenjske je torej prav zdrav. — Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva ustanovi drevesnico in si najbrž osnuje tudi sadjarsko zadrugo. Sadjarji, v slogi je moč! Kdor hoče biti član zadruge, naj pristopi k podružnici. — Dne 25. t. m. so igrali gasilci iz Šmihela igri »Zupanovo Micko« in »Raztresenost«. Rešili so svojo nalogo častno. Pri igri so sodelovali tudi gg. Cigler, Zefran in drugi iz Novega mesta. Obisk je bil nepričakovano številen in vse je bilo edinih misli, da kaj takega še ni bilo v Šmihelu. Zeleti bi bilo, da bi se gasilci še večkrat potrudili in priredili takšne predstave, ki so pač več vredne kakor veselice s popivanjem. — Mimogrede naj še omenimo govorico, da je že priglasenih nad 20 članov in nad 10 članic za novega Sokola v Šmihelu. Mladina, le po tej poti naprej, pa boš zdrava, vesela in zadovoljna!

BIZELJSKO. (S m r t n a k o s a.) Te dni je preminil priljubljeni župnik g. Rudolf R a k t e l j. Dasi že 70letnik, je bil pokojnik do zadnjega časa precej krepek. V noči 23. t. m. pa je umrl za posledicami vodenice. Pokojnik je bil Ljubljčan, sin nadučitelja. Ker je bil pokojnik mož širokega obzorja in je prepuščal vsakomur prosto mišljenje in presojanje, je moral vsa svoja mlada in moška leta preživeti v goratih krajih, šele na stara leta je dobil župnijo Bizeljsko. Povsod ga je ljudstvo ljubilo zaradi njegove dobrodušnosti in gostoljubnosti. Bodi dobremu pokojniku ohranjen časten spomin!

ŠMARJE PRI JELŠAH. V četrtek 15. t. m. je imelo naše Sokolsko društvo v svoji društveni dvorani glavno skupščino, katere se je udeležila žal le tretjina članstva. Skupščino je otvoril starosta brat dr. Šasel, ki je pozdravil navzoče, posebno pa župno delegatko s. Debelakovo, in prečital okrožnico Saveza. Spominjal se je požrtvovalnega dela društvenih funkcionarjev in izrekel posameznim zahvalo za njihov trud. Sledila so poročila ostalih funkcionarjev. Načelnik brat Brece je poročal o telovadnem delu, o domači akademiji, o udeležbi na vsesokolskem zletu v Beogradu in na telovadnih prireditvah sosednjih bratskih društev. Telovadnico in gledališki oder je lastnik br. Habjan popravil in uredil tako, da sedaj popolnoma ustreza namenu. Načelnica s. Brinarjeva je podala statistiko telovadečih oddelkov. Blagajnik br. Smeh je poročal o kretanju društvene imovine in predlagal najetje posojila v znesku 12.000 Din za nabavo zastora in prepotrebni kulis. Ker je bil brat Habjan prisiljen zvišati letno najemnino za sokolsko telovadnico spričo ogromnih stroškov za popravo dvorane in postavitev novega stalnega odra, je predlagal blagajnik zvišanje članarine za 1 Din mesečno. Prosvetar br. Rozman je poročal o društvenih prireditvah in kritiziral nedelavnost članstva. Sokolskih prireditev, ki niso imele izključno značaja zabave in plesa, ni posečala niti tretjina članstva, ker se smatra pri nas za prvo in zadnjo sokolsko

dolžnost le plačanje članarine. Ob koncu poročila je prosil prosvetar, naj se ga razreši dolžnosti prosvetarja glede na prezaposlenost v uradu in izpit, katerega bo delal še v tekočem letu. Kapelnik društvenega orkestra br. Dežela je poročal o koncertih, katere je priredil društveni orkester v preteklem letu. Matrikar br. Lavrač je poročal o stanju članstva in društveni gospodar br. Rojc je seznanil zborovalce z društvenim inventarjem z označbo njegove vrednosti. Predloženi proračun za leto 1931. je bil sprejet. Delovanje društvene uprave je bilo po razpravah na predlog brata dr. Hrašovca in ostalih društvenih preglednikov odobreno, nakar je starosta br. dr. Šasel zaključil skupščino.

KONJICE. Koča na Pesku ima vsako leto več obiskovalcev, tako da je poleti kakor tudi v zimski smučarski sezoni vedno prenapolnjena. Preteklo leto je bilo vpisanih preko 2000 turistov, letos pa jih je že tudi okoli 200. Vidi se, kako je bila na tem mestu koča potrebna. Podružnica SPD v Konjicah, ki je lastnica te postojanke, priredi 31. t. m. v Narodnem domu v Konjicah plansko-lovski ples, katerega čisti dobiček je namenjen za razširjenje koč. — Vsak dan naznanja mrljski zvon odhod kakega župljana v večnost. Menda nagla izprememba vremena vpliva na umrljivost ljudi. — Krojaški mojster g. Ignacij Jevšenak v Zečah pri Konjicah je prodal svojo hišo čevljarju Grosku iz Zreč, sam pa si je kupil drugo posestvo v Dravski dolini, kamor se preseli.

SV. LOVRENC NA POHORJU. Gostilničar, mesar in posestnik g. Jožef Koder pri Sv. Lovrencu na Pohorju je velikodušno daroval večjo množino prvovrstnega prekajenega mesa in kruha za pogostitev tukajšnje šolske mladine in napravil s tem zlasti ubožnim otrokom mnogo veselja. Šolsko upraviteljstvo mu izreka iskreno zahvalo.

JARENINA V SLOVENSkih GORICAH. Blaženi mir nas objema in vsi dobrodejno občutimo moč narodove sloge, odkar je zaklical naš preblagi kralj Aleksander v svojem manifestu med nas rešilne besede: Mir vam bodi! in je razpustil politične stranke. Pisec teh vrst je poslušal skupino kmetov, ki se je razgovarjala. »Hvala Bogu, da imamo mir pred strankarskimi hujskači«, je rekel eden, drugi pa je dejal: »Saj se nisi smel nikamor pokazati, da bi te ne bil obsul kak agitator s svojo strankarsko točo. Če si bil tudi najboljši človek, ostal si za njega ničvrednik, ako mu nisi obljubil, da boš vrgel ob volitvah kroglico v skrinjico njegove stranke.« »Res je,« se je oglasil tretji kmet, »saj so se tam v Jarenini ob nekem shodu na cerkvenem prostoru kmetje in viničarji do krvi pretepli. Poslanci so nam obetali vedno kup dobrin, dobili pa smo po navadi suh pelin. Celo božji hrami so bili že zavlečeni v blato strankarske gonje. Kristusova ljubezen do bližnjega je umirala. Zato hvala Bogu še enkrat, da smo rešeni te strankarske kuge!« Na ruševinah nekdanjih strank pa je mogočno zaplaval Sokol kraljevine Jugoslavije, ki zbira v svojih vrstah v bratski ljubezni in slogi vse dobre sinove in hčere velike Jugoslavije. Sokol kraljevine Jugoslavije se je zmagonosno razširil tudi po lepih Slovenskih goricah. Skoro po vseh župnijah že ima svoje postojanke. V Jarenini smo imeli sokolski občni zbor v nedeljo 18. t. m. Šolska soba se je napolnila z rodoljubnim zavednim občinstvom. Vztrajno delavni starosta g. Lubimski, nadalje tajnik in blagajnik so podali svoja letna poročila, nato pa se je sestavil nov odbor in so se vpisali novi člani. V odboru so ostali vsi stari odborovi člani, nekaj pa je bilo pritegnjenih še novih, med njimi vrli mož Pezdček Jožef kot podstarosta. Starosta je Lubimski, tajnik Janko Droč, načelnik Anton Kump, prosvetar Draže Črnko, načelnica Karolina Čončeva, blagajnik Maks Eisenhut in drugi. Stanje članstva ob koncu leta: 41 članov, 48 naraščaja. G. Črnko Zoran je daroval Sokolu ob priliki neke poravnave 300 dinarjev. Za blag čin blag zdravo! — Usoda je posegla s svojo trdo roko v dom gospoda Misite v Jareninskem dolu in iztrgala ljubljeno mamico

iz naročja nežnih otrok in ljubečega moža. Gospa Misitova je zbolela na porodu. Bolezen je zahtevala operacijo, kateri pa je blaga žena in mati podlegla, ker je že prej bolehalo tudi za srčno hibo. Blago pokojnico so prepeljali v Zagreb k večnemu spanju v domačo grobnico. Blag spomin vrli ženi in vzorni materi, hudo prizadetemu gosp. soprogu pa naše iskreno sožalje. — Iz Vukovskega vrha pa se je preselila v večni mir stara mati ga. Kalužnikova, ki je dosegla okoli 80 let. Naj ji sveti večna luč!

SV. ANTON V SLOV. GORICAH. Dne 20. t. m. se je vršil redni občni zbor tukajšnjega Sokolskega društva. Kakor je bilo razvidno iz poročila vseh funkcionarjev, je naše društvo v svojem rojstnem letu prav lepo napredovalo. Ne samo da je prirejalo akademije in nastope doma, ampak je sodelovalo tudi pri nastopih sosednjih bratskih društev. Vsi bratje in vse sestre pridno obiskujejo telovadbo in se vežbajo na orodju, kajti društvo si je svojo telovadnico zelo izpopolnilo. Vseh telovadcev je sedaj 25 članov, 18 članic, 12 naraščajnikov in 20 otrok.

MUTA OB DRAVI. Kakor drugod, čutimo tudi pri nas gospodarsko krizo. Lesna in živinska trgovina skoro popolnoma počivata. Pa tudi tukajšnja železarna je začela pešati. Po novem letu so že odpustili nekoliko delavcev. Kakor se sliši, jih bodo še več odpustili, ako ne bo večjega povpraševanja po izgotovljenih predmetih. Skladišča so polna nerazpečanih izdelkov.

LJUTOMER. (S m r t n a k o s a.) V ponedeljek 19. t. m. je po kratki bolezni preminila ga. Hermína K r y l o v a, vdova po profesorju na bivši enorazredni komunalni nižji realki Ivanu Krylu, ki je umrl že leta 1915. Dosegla je starost 82 let. Bila je hči bivšega ljutomerskega zdravnika Alojzija Herzoga, ki je deloval v našem kraju od leta 1834. do 1884. Na zadnji poti so jo spremljali številni znanci in prijatelji. Z njo je odšla v večnost zopet ena izmed značilnih osebnosti starega Ljutomera. Blag ji spomin, žalujemo naše sožalje!

DOMAČE NOVOSTI

* **Prisrčno slovo od poslanika dr. Alberta Kramerja.** V ponedeljek opoldne se je poslovil od Ljubljane novoimenovani praški poslanik minister g. dr. Albert Kramer in se odpeljal v Prago, da zavzame važno mesto zastopnika Jugoslavije v bratski državi Češkoslovaški. Na kolodvoru so se pred njegovim odhodom zbrali k slovesu številni poslanikovi prijatelji in odlični zastopniki oblastev, med njimi divizijski komandant general g. Ilič, ban g. dr. Marušič, podban g. dr. Pirkmajer, predsednik višjega deželnega sodišča gospod dr. Rogina, ljubljanski župan g. dr. Puc, prvi podstaršina Sokola kraljevine Jugoslavije g. Gangl in drugi. Prišle so tudi mnoge dame, ki so podarile gosp. poslaniku za slovo prekrasne šopke. Gospod poslanik, ki se je pripeljal na kolodvor s svojo soprogo, se je ganjen nad toliko prisrčnostjo poslovil od vseh navzočih, rokujoč se z vsakim posebej.

* **Zasedanje banskega sveta** se nadaljuje že več dni. Pri razpravah o postavkah banovinskega proračuna za leto 1931./1932. so posamezni banški svetniki stavili svoje predloge in prosili za razne podpore okolišem, ki jih zastopajo. Razprave še niso končane.

* **Civilnim in vojaškim upokojencem.** Dravska finančna direkcija v Ljubljani obvešča vse one civilne in vojaške upokojence, ki so predložili potrjene pobotnice glede izplačila svojih pokojninskih terjatev iz prejšnjih let, da je predložila te priznanice finančnemu ministrstvu v Beogradu v nadaljnje poslovanje. Doktor ne izda to ministrstvo na podlagi predloženih pobotnic naredb za izplačilo, je vsaka osebna ali pismena urgence v tej zadevi brezpomembna. Čim pa prejme direkcija izplačilno naredb, bo vse te zneske, za katere je prejela pobotnice, nakazala nemudoma. — Da ne bo nepotrebnih reklamacij,

javlja dravska finančna direkcija v Ljubljani civilnim in vojaškim upokojencem svojega področja, da se jim bo v zmislu predpisov odkupnina za osebno delo za leto 1931. (kuluk) odtegnila od februarke pokojnine. Kuluk znaša tridnevno pokojnino, to je eno desetino mesečnih pokojninskih prejemkov brez draginjskih doklad.

* Volitve obratnih zaupnikov. V zmislu odloka ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, s katerim preneha veljavnost obratnih zaupnikov in njihovih namestnikov, se bodo vršile še ta mesec volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov. Izvzeta so le ona podjetja, v katerih se je dosegel sporazum med delojemalci in delodajalcem. Praktično najvažnejša naloga obratnega zaupnika je, da zbira pritožbe in težnje delavcev, da jih prednaša v prvi vrsti podjetniku in da skuša slednjega pridobiti, da jih uvaža. Pred leti je bilo izvoljenih v bivši ljubljanski in mariborski oblasti v celoti nad 500 delavskih zaupnikov. Ker so se medtem podjetja pomnožila, se računa, da bo v vsej Dravski banovini izvoljenih do 1000 delavskih zaupnikov. Volitve v posameznih obratih bo odredila inspekcija dela.

* Bratovske skladnice naj ostanejo samostojne. V ministrstvu za šume in rudnike se je vršilo posvetovanje o načrtu novega zakona za socialno zavarovanje. Po tem načrtu bi dosedanje samostojne rudarske bratovske skladnice prišle pod Osrednji urad za zavarovanje delavcev. Po vsestranski in podrobni razpravi je bila soglasno sklenjena resolucija, da morajo bratovske skladnice ostati samostojne in ločene od splošnega delavskega zavarovanja pod nadzorstvom ministrstva za šume in rudnike.

* Zvišanje pristojbin in oskrbnine v ljubljanski bolnici. Banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je z odlokom z dne 22. t. m. po odobritvi ministra za socialno politiko in narodno zdravje zvišala bolnišnične pristojbine in oskrbnino z veljavnostjo od 1. t. m.: za III. razred od 30 Din na 32 Din 50 p, za II. razred od 75 Din na 100 Din in za I. razred od 100 Din na 130 Din dnevno. Uprava bolnice bo zaračunala v zmislu gorenjega odloka vsem bolnikom nove pristojbine (oskrbnine) od 1. t. m. dalje. Onim, ki so medtem že izstopili in so plačali še staro pristojbino, se bo račun za razliko naknadno dostavil.

* Devetmesečni vinarski tečaj se bo pričel letos 1. marca pri upravi banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah in bo vanj sprejetih dvanajst mladeničev. Pouk bo v prvi vrsti praktičen in toliko tudi teoretičen, kolikor je to za boljše razumevanje vsakega opravila v posameznih kulturah neobhodno potrebno. V tečaj se sprejmejo viničarski in kmečki sinovi, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh del na zavodnem posestvu. Gojenci dobe popolnoma prosto oskrbo in mesečno po 50 Din za nabavo potrebnih učil. Svojeročno spisanim prošnjam, kolkovanim s 5 Din in 20 Din, je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico osnovne šole, zdravniško in npravstveno izpričevalo in obvezo staršev, da pustijo prosilca devet mesecev nepretrgoma v tečaju. Prošnje z omenjenimi prilogami naj se pošiljajo upravitelstvu banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah najkasneje do dne 15. februarja. Tečajniki dobe ob zaključku tečaja izpričevala o doseženi sposobnosti za opravila v vinogradništvu, sadjarstvu in kletarstvu.

* Omejitve nabave v Ameriki. Odbor reprezentančne zbornice v Zedinjenih državah, ki mu je bilo poverjeno proučevanje omejitve priseljevanja, je sprejel vladni predlog, po katerem se za dve leti znižajo vse doslej veljavne priseljske kvote za deset odstotkov.

* Smrt zaslužnega moža. Na Vrnskem je umrl v lepi starosti 81 let g. Franjo Kolšek, ki je tajnikoval občini in okrajnemu zastopu na Vrnskem celih 40 let. Desetletja je tajnikoval obenem v občini pri Sv. Jeronimu in v Prekopi. Preden se je naselil na Vrnskem, je bil dolgoletni tajnik občin: St. Pavel pri Preboldu, St. Peter, Marija Reka, Polzela in Gomilsko. Vsega skupaj je vršil tajniško delo od svojega 21. leta celih 60 let. V vseh teh letih ni bil ne ure bolan ali na dopustu.

Komaj teden dni je bolehal in ga je smrt iztrgala skoro naravnost od dela. Pokojnik je bil vse svoje življenje plemenit in točen kmetijski svetovalec in je preprečil s svojimi dobrimi pravnimi nasveti mnogo nepotrebnih tožb. Naj počiva v miru po delapolnem življenju starosta naših občinskih tajnikov!

* Smrt najstarejšega moža vitanjske župnije. V vasi Rakovec pri Vitanju je te dni umrl tamkajšnji preužitkar Jurij Lamut v visoki starosti 93 let. Skoraj do konca svojih dni se je pečal z izdelovanjem lesenega kmetijskega orodja. Bil je najstarejši mož vitanjske župnije.

* Izumirajoča vas pri Kočevju. Vas Zdihova je imela pred leti skoro 50 prebivalcev, danes pa jih šteje še samo 14. Od teh je samo 5 moških (2 že v letih in 3 fanti). Ostalo so ženske, tudi pretežno že v letih. Dva domova z župniščem vred sta prazna in od lastnikov zapuščena. Pa niso vaščani pomrli za kakšno kužno boleznijo, nego so se izselili v domača mesta ali pa v tujino.

* Potres v Savinjski dolini. V četrtek prejšnjega tedna zjutraj je precej občuten potres obiskal spodnjo in gornjo Savinjsko dolino kakor tudi Zadrebko pokrajino vse gori do Gornjega grada. Potresni sunek je prebudil ljudi, škode pa k sreči ni povzročil.

* Mariborska splošna bolnica prenapolnjena. V zadnjem času je naval na mariborsko bolnico tako velik, da so bile naenkrat ne le vse postelje zasedene, ampak so morali za mnogo bolnikov napraviti začasne postelje na tleh. Celo vrsto bolnikov je bilo treba oddati v domačo oskrbo.

* Davica v slovenjebistriški okolici. Od začetka septembra lani pa doslej je nastopila davica v slovenjebistriški okolici že v 60 primerih, izmed katerih so bili štirje smrtni. Kužno bolezen nekoliko pospešuje vreme, deloma pa so krive širjenju tudi pomanjkljive zdravstvene razmere.

* Požar v Dolenjem Logatcu. V Dolenjem Logatcu je do tal pogorel veliki kozolec veletreča Verbiča. Kako je ogenj nastal, ni znano, domneva pa se, da je ogenj zanela zlobna roka.

* Požar v Braslovčah. Predzadnje sredo zvečer je v braslovškem zvoniku plat zvona naznanil požar. Goreti je začelo pod kozolcem posestnika Hrena v Braslovčah, kjer je imel lastnik zloženo suho hmeljevino. Kljub temu, da so bili braslovški gasilci takoj na licu mesta s svojo motoriko in ročno brizgalno, ni bilo misliti na rešitev kozolca, ker je ogenj zajel že ves kozolec. Gasilci so takoj stopili v akcijo, da vsaj omeje požar. Za braslovškimi gasilci je prispelo na pomoč gasilno društvo Parizlje-Topovlje in pričelo gasiti. Prispela so nato še društva Kamenče, Letuš in Šmartno ob Paki, ki pa niso stopila več v akcijo, ker je bila nevarnost že odstranjena. Sumi se, da je ogenj zanela zlobna roka.

* Nevaren požar na Pečju. Te dni je začelo goreti v gospodarskem poslopju posestnika Kralja na Pečju pri Sevnici. Ker v bližini ni zadostne množine vode, ni bilo mogoče gasiti. Zgoreli so s poslopjem vred vsa živinska krma, vinska stikalnica, ročna mlina za žito in sadje, hrastove deske in razno gospodarsko orodje. Kako je nastal požar, še ni znano. K sreči ni bilo vetrovno, sicer bi se ogenj razširil na sosednje hiše in kozolce, krite s slamo.

* Požar v Teharjah. Te dni je nastal požar v gospodarskem poslopju posestnika Josipa Kača v Teharjah pri Celju. Poslopje je z vso krmo in gospodarskim orodjem vred pogorelo. Gasilec, ki so prihiteli na pomoč, se je posrečilo ogenj omejiti in končno pogasiti. Ogenj so povzročili otroci, ki so se igrali z vžigalicami.

* Smrtno ponesrečen invalid. Skupina sedmih delavcev je v gozdu pri Mojstrani podirala bukova drevesa. Ena izmed bukev pa je pri podiranju obvisela med drugim drevjem. Lesni delavec Janez Peternel je priskočil, da bi bukev izpodnesel. Ker pa je bilo drevo pretežko, je poklical še dva sodelavca na pomoč. V tem pa je bukev dobila prosto pot in začela padati. Ona dva delavca sta še v pravem času odskočila in se tako rešila, Peternelu pa je na zledeneli zemlji spodrsnilo, da je padel prav v trenutku, ko se je bukev zvrnila na

tla. Drevo mu je zlomilo hrbtenico, da je na mestu obležal mrtev. Pookjnik zapušča tri nepreiskrbljene otroke in bolešno vdovo, ki je v največji bedi. Bedno družinico priporočamo usmiljenim srecem.

* Zastrupljenje dveh Bosancev v Šiški. V mali zaslini sobi poleg kegljišča restavracije na Gorenjskem kolodvoru v Ljubljani so v noči na nedeljo prenočevali 45letna Bosanka krošnjarka Alka Ramičeva iz Prijedora, njen 22letni sin Meho in brezposelni delavec Kasalović iz Like. Ker gašperček, ki je gorel v sobici, ni imel cevi speljane na prosto, se je v sobi zgostil strupeni plin, ki je usmrtil Bosanko in njenega sina, dočim so Kasalovića v brezupnem stanju prepeljali v bolnico.

* Divji lovec. Sodišču v Slovenski Bistrici je bil pred dnevi izročen divji lovec Ivan Ačko, viničar pri posestniku Gunčarju v Gornji Bistrici. Zalotili so ga, ko je hotel odnesti srno, ustreljeno v tujem revirju.

* Zaplemba orožja. Te dni so jeseniški orožniki našli v neki hiši na Plavškem ravtu celo zalogo vojaških pušk, drugega orožja in streliva, ki izvira najbrž še izza prevratne dobe. Orožniki so prijeli nekega K., posestnikovega sina na Plavškem rovtu, ki se bo moral zaradi prikritega orožja zagovarjati pred sodiščem.

* Dve zimski nezgodi. Pri smučarskem vežbanju je padel 32letni finančni podpreglednik Ciril Kramer tako nesrečno na glavo, da je zdravnik odredil njegov prevoz v mariborsko bolnišnico. — Pri Sv. Arehu na Pohorju je padel na ledenih tleh 18letni slikarski pomočnik Albin Furlan in si zlomil levo nogo v kolenu. Tudi njega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

* Huda avtomobilska nesreča v Konjicah. V nedeljo zvečer se je v Konjicah na križišču državne ceste za železniško progo zgodila huda avtomobilska nesreča. Mariborski veletrgovec g. Franc Grobelšek, star 49 let, je napravil v nedeljo popoldne v družbi učitelja g. Acima Jurčiča, dodeljenega pisarni prosvetne uprave sreškega načelstva v Mariboru, in njegove žene Štefanije, ki stanujeta v njegovi hiši, izlet preko Konjic proti Celju s svojim avtomobilom. Vozil je Grobelškov šofer Miha Matela z Pobrežja. Ko so se okrog 21. vračali iz Konjic v smeri proti Mariboru, je v hipu, ko so hoteli proiti železniško progo, privozil vlak. Šofer, ki ni poznal prilik, se je zaletel z avtom v lokomotivo. Posledica karambola je bila strašna. Avto razbit, Grobelšek s strašnimi poškodbami, zlasti na glavi, na licu mesta mrtev, šofer in gospa Jurčičeva sta s težkimi poškodbami na glavi obležala nezavestna, dočim je g. Jurčič čudežno odnesel le neznatne praske. Konjičani so oba ranjenca in g. Jurčiča dali z avtotakso odpeljati v Maribor, kjer je bila gospa Jurčičeva takoj oddana v bolnico. Ranjenka ima prebito lobanjo in leži večinoma v nezavesti. Šoferja Matelo so ponoči spravili v njegovo stanovanje v Pobrežju, vendar pa so tudi njega zaradi hudih poškodb na glavi morali v ponedeljek oddati v bolnico. Po smrtno ponesrečenega g. Grobelška se je v ponedeljek zjutraj odpeljal z avtom njegov sin in ga prepeljal v Maribor, kjer so ga pokopali na pobreškem mestnem pokopališču. Huda nesreča je vzbudila v prebivalstvu splošno sočutje z žrtvami.

* Avtomobil povozil staro ženico. Na cesti Ptuj-Maribor se je pripetila huda nesreča. Šofer Alojzij Canjko je vozil na cesti med St. Janžem in Sv. Miklavžem in dohitel enovprežni kmečki voz, ki je vozil na desni strani ceste proti Mariboru. Canjko je hotel voz prehiteti in je švignil s približno hitrostjo 40 km mimo njega. Za vozom sta korakali 66letna Marija Šebilova in njena sinaha Neža Šebilova. Ni znan razlog, zakaj sta hoteli obe pred avtomobilom skočiti na levo stran ceste. Dočim se je mlajši to posrečilo, je starejšo zagrabil desni blatnik, da je padla pod avto in obležala v mlaki krvi. Šofer je takoj ustavil avto, jo naložil na svoj voz in prepeljal v mariborsko bolnico, kjer so zdravniki ugotovili hudo rano na glavi. Nesrečnica ima vdrtu lobanjo in menda

tudi zlomljeno levo nogo. Razen tega je dobila hude notranje poškodbe.

* **Huda nesreča pri slamoreznici.** Te dni so z Brezovice telefonično obvestili ljubljansko reševalno postajo, da se je pripetila tam huda nesreča. Reševalni avto je takoj odbrzel na Brezovico in naložil 30letnega Lovra Knelerja, delavca pri posestniku Francu Marinku. Delavec si je pri rezanju slame odrezal na levi roki vseh pet prstov. Ker je ponesrečenemu Knelerju odteklo mnogo krvi, je bil že zelo oslabel. Avto ga je nemudoma prepeljal v ljubljansko bolnico.

* **Nesreča pri vožnji.** V slovenjgraško bolnico so pripeljali hudo poškodovanega posestnika Pokršnika od Sv. Antona na Pohorju. Pokršnik je peljal poln voz lesa od doma na železniško postajo. Obenem z njim se je odpravila na pot tudi njegova žena, s katero se je šele pred kratkim poročil. Žena se je med potom, utrujena od hoje, vsedla na voz. Cesta od posestnika Kovača naprej močno pada, zaradi česar je moral Pokršnik voz močno zavirati. Nenadno pa je voz pri ovinku na mostu pričel drveti navzdol in ker konja težkega voza nista mogla obdržati, je vozilo zadelo v obcestni kamen in se zvrnilo. Ženo, ki ni imela več časa, da bi skočila z voza, je vrglo ob zidano ograjo mostu, kjer je ranjena obležala. Moža je voz iz neznanega vzroka potegnil s seboj, ga pritisnil ob ograjo in nevarno poškodoval. Poklicani zdravnik je ugotovil pri ženi hujšo rano na nogi, a pri možu več zlomljenih reber. Ker so bile poškodbe moža hujšega značaja, je bil ranjenec prepeljan v bolnico v Slovenjgradu. Konja sta ostala nepoškodovana.

* **Nesreča pri rezanju krme.** Pri rezanju krme si je zmečkal levo roko Jakob Znajden, 13letni sin Znajdenov od Sv. Janža nad Marenbergom. Zdravi se v slovenjgraški bolnišnici.

* **Nagla smrt pri klanju prašiča.** Na nenavaden način je v Varaždinu zadela smrt posestnika in klavca Stjepana Popijača. Te dni je v neki hiši klal prašiča. V trenutku, ko je izvršil klanje, pa se je mož mrtev zgrudil na tla. Zadela ga je srčna kap.

* **Poizkušen samomor 16letne deklice.** V Mostah pri Ljubljani se je obesila 16letna mladenka Draga G. Mlada Draga se je bila zjutraj malo sprla z domačimi, nato je pa brez sledu izgnila. Njenemu bratu se je to zdelo čudno, začel jo je iskati in jo naposled našel na podstrešju hiše obešeno. Fant je naglo prerezal vrv in mladenko rešil gotove smrti.

* **Obup brezposelne natakariče.** Te dni si je v Trbovljah v samomorilnem namenu hotela vzeti življenje 26letna brezposelna natakariča Marica R. Pognala se je v mrzle valove Save. Njen samomorilni poizkus pa je opazil rudniški voznik Prečnik, ki je takoj prinesel daljši drog, kate-rega je nesrečnica takoj prijela, nakar jo je rešil.

* **Samomor alkoholika.** Te dni je našel sin kovaškega mojstra in gostilničarja Malgaja v Gabrškem svojega 36 let starega brata Ludovika obešenega pod streho pred svojo sobo. Samomorilec je bil velik alkoholik in se mu je od pijače zmešalo.

* **Samomor občinske reve.** Pred dnevi se je zatekla k županu občine Tepanj pri Konjicah g. Štefanu Pavliču občinska reva Valantova, stara 60 let. Ženica že dalje časa ni imela nobenega pravega doma in tudi ne bližnjih sorodnikov. Dobrodušni župan jo je vzel pod streho in ji dajal tudi hrano. Ko so jo pa te dni klicali k zajtrku, je ni bilo od nikoder. Naposled so jo šli iskati še po bližnjem gospodarskem poslopju, kjer so jo našli visečo ob tramu. Bila je že mrtva. Nesrečnica je napravila konec svojemu bednemu življenju.

* **Zalosten prizor.** Pišejo nam: Potujoč iz Maribora proti Vurbergu, je naletel pred kratkim pisec teh vrst ob potu v nekem gozdu na štoru sedečega slaboumnega fanta, ki je bil popolnoma gol in le čevlje je imel na nogah in na glavi klobuk. Vprašal sem ga, kaj išče ves gol pozimi v gozdu, a mi ni odgovoril, nego je samo zajuckal. Pustil sem ga in šel dalje. Nesrečnik jo je mahnil

za menoj in ko sem prispel v Gornjem Dupleku do novozgrajenega mostu, sem srečal neke otroke, ki so mi rekli, naj naženem tega cigana, golega nesrečnika namreč, ki je baje že večkrat grozil otrokom, da jih bo pobil. Ko je goli fant prikorakal bliže mostu, so se otroci divje razbežali. Tedaj mi je prišla nasproti neka stara ženska, ki sem jo vprašal, ali pozna to čudaško bitje, ki stoji tam ob Dravi. Pa mi je povedala, da nesrečnik že dolgo časa hodi tako okrog, ker se nihče ne briga zanj, čeprav ima starše v Spodnjem Dupleku, ki gmotno ne stoji slabo. Čez teden dni sem zopet hodil po isti poti in zopet srečal fanta, prav tako adjustiranega kakor prvič. Na vsak način je sramotno, da se starši ne brigajo za reveža. Oblastva pozivamo, da napravijo red že zaradi otrok, ki jim fant ni samo nevaren, nego tudi v pohujšanje.

* **Predrzna tatica v vlaku.** Te dni se je vozila iz Petrinja v Ljubljano natakariča Kladnikova, ki je imela v svoji ročni torbici vse svoje prihranke v znesku 5900 Din. Med vožnjo se ji je v vlaku pridružila neka šivilja iz Ljubljane. Šivilja se je z natakaričo zapletla v razgovor, medtem pa izmaknila iz njene torbice denarnico. Potem je tatica hlinila nekakšno slabost in izginila na stranišče. Tu je ukradeni denar shranila pod obleko, listnico pa je stlačila v nogavice. Na Zidanem mostu, kjer je bilo treba čakati na zvezo, sta izstopili obe in tatica je bila še tako predrzna, da je šla s svojo žrtvijo skupaj v restavracijo na kosilo. Šele ko je bilo treba plačati, je Kladnikova opazila, da ji je izginil ves denar. Kladnikova je po daljšem premišljanju izrazila sum, da bi utegnili zagrešiti tatvino njena sopotnica. Nastopila je železniška policija, ki je odredila neki gospe, da preišče sumljivo šiviljo. Ta je res našla pri osumljenki ves ukraden denar.

* **Tatvina na železnici.** Detektivni mariborske železniške policije so na železniški postaji v Čakovcu prišli na sled drzni tatvini. Bala manufakture, naslovljena na nekega trgovca v Čakovcu, je bila, kakor se je ugotovilo, odprta in potem zopet zašita. Aretiran je bil Ivan Kuret, pri katerem se je našlo ukradeno blago.

* **Zasledovana tatica.** Varnostna oblastva zasledujejo že dalje časa 20letno Tončko Bastolčevu, doma v Mojstrani, ki se je zadržavala nekaj časa v Ljubljani in osleparila več deklet in drugih oseb. Zasledujejo jo tudi lukovski orožniki. Tončka se je namreč te dni pojavila pri svoji znanki Frančiški Resmanovi na Brodu, kateri je ob priliki, ko je ni bilo doma, ukradla razno perilo in obleko obnem z aktovko. Po izvršeni tatvini je Bastolčeva, ki je močne postave in zelo dobro razvita, spet pobegnila. Nekateri so jo videli pozneje na Ježici, kjer ima na reji svojega nezakonskega otroka, a je nato zopet izgnila, kakor bi se vdrla v zemljo.

* **Usodepoln prepir v gostilni.** Na zatožni klopi je sedel pred mariborskim senatom trojice 21letni viničarski sin Franc Klavžner iz Gornjega Hlapja, ki je lani 2. novembra v Zgornjem Jakobskem dolu v gostilniškem prepiru tako hudo ranil 32letnega posestnika Jurija Frasa, da je ta za posledicami rane umrl. Klavžner je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

* **Sirov napad na kmečko posestnico.** Te dni sta se v Dolgošah dva kmečka fanta navalila na 42letno posestnico Antonijo Jurčevičevo iz Dolgoš in jo s koli tako sirovo pretepla, da sta ji zlomila desno roko, razen tega pa ji prizadejala po vsem telesu poškodbe. Ženo so z reševalnim avtom odpeljali v mariborsko bolnišnico.

* **Zakonska žena umorila nezakonsko dete.** Iz Plešivca pri Rajhenburgu nam pišejo: Dne 23. decembra je neka tukajšnja žena, ki ima moža v Belgiji, porodila dete ženskega spola, ga umorila in nato zakopala v listje. Toda zločin je prišel na dan in morilka je prišla v roke pravici. Senovski orožniki so jo aretirali 19. t. m.

* **Velik požig v Dohel na Dolenjskem.** Te dni zvečer je nastal v Dohel pri Kostanjevici požar pri posestniku Gorišku in vpepelil vsa njegova gospodarska poslopja s hišo vred. Požar, ki ga

že 20 let ni bilo v tej vasi, je nastal v čudnih okoliščinah. Posestnik Gorišek, star 28 let, je odšel po običajnih večernih poslih pri živini spat že okoli 19. ure, okoli 20. ure pa ga je zbudilo iz spanja prasketanje iz skednja. Vstal je, stopil na hišni prag in z grozo zapazil, da so gospodarska poslopja vsa v plamenih. Imel je še toliko prisotnosti duha, da je sam napol oblečen skočil v hlev, odvezal in odgnal priklenjeno živino. Medtem se je vnela tudi tik stoječa stanovanska hiša, krita s slamo, ki je postala že v pol ure žrtev ognja. Izmed ostalih prebivalcev je prvi opazil požar posestnikov sin iz Dob, Franjo Cimerman, ki je od daleč videl, kako so ognjeni jeziki švignili na dveh koncih iz gospodarskih poslopj, iz kozolca in skednja. Na pomoč so takoj prihiteli poleg gasilcev iz Kostanjevice tudi gasilci iz Prekope, Ostroga in od Sv. Križa. Lastniku, ki mu je požar uničil poleg hiše skedenj, hlev, kozolec s tremi okni in podstreškom, je ugonobljenih tudi 13 voz krompirja, 2 voza slame, 500 litrov vina, 3 težki vozovi, slamoreznica, vsa obleka in pohištvo, med drugim pa tudi skrinja, v kateri je imel zavarovalne police, 1500 Din v gotovini in več drugih dokumentov. Z zavarovalnino se mu bo kril le mal del škode. Po ljudskem mnenju je požar podtaknila zlobna roka.

* **Tihotapstvo plačal z življenjem.** Te dni se je odigrala tik državne meje pri Št. Ilju tihotapska žaloigra, katere žrtev je postal 26letni tihotapec Simon Grušovar iz Rogateca. Finančni organ, ki je stal na straži, je predpisano zaklical trikratni «Stoj!», nakar se je Grušovar v družbi svojega tovariša spustil v beg proti meji. Ker sta begunca začela streljati, je bil finančni organ prisiljen, rabiti orožje. Pri tem je en strel pogodil Simona Grušovarja v trebuh, da se je takoj zgrudil na tla nezavesten. Po odredbi okrožnega zdravnika so Grušovarja z reševalnim avtom prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je kljub hitri zdravniški pomoči podlegel opasni rani.

* **Prilastitev hranilne knjižice.** Pri posestniku Francu Trohi v Borovnici je služil pred tedni neki Josip Kumše, star 22 let, po poklicu mizar, doma v Borovnici. Pred dnevi pa je na lepem izgubil in jo popihal baje v Dalmacijo. Seveda pa Kumše ni izgubil brez povoda. Zdaj šele je ugotovljeno, da je pri Trohi vlomil nekoč v omaro v podstrešni sobi in si prilastil hranilno knjižico z vlogo 15.000 Din. Nekega dne je potem odšel na Vrhniko, kjer je dvignil v Kmečki hranilnici 2800 Din, predstavivši se za Trohoyega sina. Zasledovani Kumše je srednje postave, sivih oči, brez brk, a plavih las.

* **Drzen roparski napad na Remšniku.** Mirno naselje na Remšniku je razburil izredno drzen roparski napad. Neznani zlikovci so napadli hišo Jurija Posrpnjaka, ki stoji na samem v kraju, ki se imenuje Vas in spada pod občino Remšnik. Kakor ostale hiše, se je tudi omenjena zapirala le z enostavnim zapahom. Zaradi tega zlikovcem ni bilo težko, vdreti v hišo 86letnega starčka ter mu odnesti težko prislužen denar. Zgodilo se je to tako-le: Okoli 2. ure zjutraj, kakor trdi posestnik, je svetil nekdo z električno svetilko okrog hiše. Kmalu nato je posvetil tudi skozi okno v hišo, kjer sta spala gospodar in njegova hči. Starček je slutil nevarnost in ni zbudil hčere. Nena doma pa so se odprla vrata. V sobo sta vstopila dva moška, oborožena s koli. Prvi, ki je bil nekoliko večji od drugega, je zaklical gospodarju in hčeri, ki se je medtem zbudila: «Denar ali smrt!» Ogroženca sta planila pokoncu, da bi se branila, a napadalca sta ju takoj nadvladala. Nato sta z veliko naglico poiskala denar, ki ga je imel starček skritega v postelji pod zgglavjem, in izgnila v noč z vsoto 5000 dinarjev. Napadalca sta bila bržkone domačina, ki sta poznala prav dobro razmere v hiši in natančno vedela, kje ima Posrpnjak skrit denar. Del tega denarja je dobil pred kratkim za prodano drva. Vse to je moral biti roparjema dobro znano, zakaj sicer bi ne napadla siromašne hiše. O napadu je bila takoj obveščena orožniška postaja na Remšniku, ki je začela storilca zasledovati.

* **Sleparski ženin.** Nedavno se je v listih poročalo, da se je neka kuharica v Ljubljani seznanila z nekim Josipom Križnarjem s Koroške Bele. Ker ji je obljubil zakon, ga je kuharica oblekla od nog do glave in mu zaupala še svoj težko zaslužen denar. Ko je prejel vse te darove, je fant pobegnil in so na ovadbo njegove žrtve oblastva začela za njim poizvedovati. Medtem pa je pustolovec našel že drugo žrtev, in sicer 20letno Francko iz dolske župnije, občina Polšnik. To dekle je tri leta služilo v Ljubljani ter si prištedilo okrog 6000 Din. Francka se je med božičnimi prazniki seznanila s Križnarjem, ki ji je kaj kmalu razodel, da si je njo izbral za svojo življensko družico. Pripovedoval ji je, da ima zagotovljeno dobro službo v Sisku, da pa bi se rad prej poročil, preden nastopi to službo. Dekle je službo v Ljubljani odpovedalo ter odpotovalo na dom k staršem. Tja je prišel čez nekaj dni Križnar in dogovoril se so o vsem glede poroke. Predzadnje nedeljo sta bila že drugič oklicana in je nevesta prav pridno pripravljala doma bala, ženinu pa je izročila 1200 Din, da kupi poročne prstane in izvrši še nekatera druga naročila. Dogovorila sta se o sestanku na zagorski postaji. Nevesta je čakala točno pri prvem, potem pa pri drugem vlaku iz Ljubljane, ženina pa ni bilo od nikoder. Ko je prijokala domov, so medtem že brali v listih poročilo o sleparskem ženinu in jim je bilo takoj vse jasno. Francka ima obšutno škodo ne samo zaradi denarja, ki ga je dala sleparju, temveč tudi zato, ker je zaradi njega zapustila dobro službo. Upamo, da bodo oblastva izsledila sleparja in ga strogo kaznovala.

* **Tatinske tolpe v poljščanski okolici.** Prejšnji teden so v noči od srede na četrtek hoteli izvršiti neznanj tatovj vlom v Spodnjih Lažah. Pri Majšlerjevih so komaj dobro sneli ključavnico z vrat delavnice, pa so bili pregnani od domačih, ki so jih še pravočasno slišali. Pri Gvoščakovih je v isti noči zmanjkalo domačemu sinu, ki se je pravkar vrnil z dela iz Francije, nekaj gramofonskih plošč. Istega večera se je druga tatinska tolpa oglasila v Spodnjih Poljščanah, kjer se je spravila nad vino in odnesla gospodarju Alojziju Kraglju iz kleti 100 litrov najboljšega vina. Vlom se je izvršil med 20. in 21. uro.

* **Vlom v poštni urad.** Po vesteh iz Trebelnega so v eni zadnjih noči zlikovci skozi okno vlomili v tamošnji poštni urad. V uradu so premetali vse predale in mize, blagajne pa niso mogli odpreti.

* **Naval krvi, tesnoba srea, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migreno, otožnost, nespanje odpravimo kmalu, če uporabljamo naravno «Franc Jožefova» grenčico.** Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi «Franc Jožefova» voda pri vsakovrstnem zagatenju z najboljšim uspehom. «Franc Jožefova» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

DELO SODRAŠKEGA SOKOLA.

Sodražica, v januarju.

Dne 6. t. m. je imel naš Sokol skupščino, ki jo je otvoril starosta brat Josip Oberstar, ki starostuje našemu društvu že preko 20 let. Pozdravil je vse številno navzoče članstvo kakor tudi župnega delegata brata Rusa. V daljšem govoru je pojasnil pomen Sokolstva in se zahvalil naši posojilnici za zgraditev dvorane, zlasti načelniku g. Kovačiču in ravnatelju g. Vrbiču. Skupščina je nato počastila spomin bivšega podstaroste brata Alojzija Gnidice in sestre Veselove. Župni delegat je sporočil pozdrave župe ter izpodbujal društvo k nadaljnjemu delu.

Tajnik brat Vence Drobnič je omenil v tajniškem poročilu, da šteje društvo danes 88 odraslih članov, 14 članov moškega in 12 ženskega naraščaja, 19 članov moške in 33 ženske dece,

Poleg desetih rednih sej je imel odbor tudi dve žalni seji za pokojnima bratoma Malejem in Gnidico. Društvo je ustanovilo lani sokolski odsek v Velikih Poljanah, ki šteje danes že nad 40 članov. Svoje poročilo je zaključil tajnik s pozdravom na Nj. Vel. kralja Aleksandra in z vzklikom domovini Jugoslaviji.

Iz blagajniškega poročila brata Evgena Ivanca je razvidno, da je imelo društvo v preteklem letu 741475 Din dohodkov, stroškov pa 638795 Din. Dvoje prireditev je vrglo čistih 3590 Din. Bratje v Kanadi so podprli društvo z zneskom 1118 Din, za kar izreka skupščina bratoma Perušku in Veselu iskreno zahvalo. Izdatki so znašali: zvezi in župi 1254 Din, najemnina telovadnice 1568 Din, obleke za naraščaj 1517 Din in razni drugi izdatki 2047 Din.

Načelnik brat Franc Fajdiga je poročal o telovadnem in organizatornem delu, prosvetar brat Josip Ivanc pa o prosvetnem delu, o čemer bomo še poročali. Brat starosta je ob sklepu skupščine povabil vse one, ki še niso pristopili, naj se pridružijo sokolskim vrstam. Sedaj, ko ima Sokol svojo novo dvorano, se bo mogla vzgajati v njem naša mladina v sokolskem in narodnem duhu v korist vsega naroda.

RADVANSKO DRUŠTVENO ŽIVLJENJE.

Radvanje, januarja.

Pevsko društvo «Lira» je imelo te dni občni zbor, ki je pokazal živahno delo in mnogo uspeha na pevskega polju. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1929. in je prebolelo dokaj kriz, ker so se vlačili v društvo osebni spori, ki so se le s težavo poravnali, tako da je naposled zmagala dobra volja. Društvo si je nabavilo lasten klavir in lasten diletantski oder. Tako deluje društvo ne le na pevskega polju, nego prireja tudi igre. Pevske vaje vodi g. Lah, ki je mlade fante naučil precej pesmi, s katerimi so že nastopali. Stari odbor se je izpopolnil nanovo samo z malenkostnimi izpremembami. Želimo mlademu pevskega društvu mnogo uspeha.

Kolesarsko društvo «Podela» je na občnem zboru pokazalo lepe uspehe na polju kolesarskega sporta. Dirke, ki so se vršile v lanski sezoni, so pokazale veliko kvaliteto naših dirkačev. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1927. in se je v tem času udeležilo mnogih društvenih in zveznih dirk, pri katerih so se naši dirkači dobro odzvali in odnesli dobra mesta. Izvoljen je bil ves dose-danji odbor.

Tudi pri nas se je udomačila navada, da vsako leto izvolijo «Miss Radvanje». Letos se je vršila volitev na družabnem večeru Pogrebnege društva, in sicer si je prisvojila naslov «Miss Radvanje» 20letna Katica Dšura, ki je dobila 65 odstotkov vseh oddanih glasov. Prejela je tudi krasno darilo. Volitev se je vršila pod pokroviteljstvom radvanjskega župana g. Visoviška.

SMRT MARLJIVEGA PROSVETNEGA DELAVCA.

Sv. Barbara v Halozah, januarja.

Naše že čez trideset let staro Bralno društvo «Naprej» je imelo v prvi polovici januarja svoj 33. redni občni zbor. Preden je občni zbor prešel na redno zborovanje, se je podpredsednik gospod Štefan Trobiš spomnil na vrzel v odboru, oziroma v društvu, ki nam jo je prizadejala neusmiljena bela žena. Smrt nam je ugrabila dolgoletnega in neumornega člana in predsednika društva gosp. Franca Jurgeca, posestnika iz Paradiža. Ugrabila nam ga je nepričakovano 9. decembra preteklega leta in ga položila v prerani grob. Pokojni g. Franc Jurgec bi deloval še lahko najmanj dvajset let v prid sebi, svoji družini in našemu društvu. Bil je stalen član našega društva od ustanovitve, to je od leta 1899, pa do danes. V 32 letih obstoja in delovanja društva ni bil samo član, nego tudi neumorni prosvetni delavec iz naroda, in sicer eden najdelavnejših. Četudi so se odbori menjavali, je bil naš pokojnik vedno v

odboru. Bil je odbornik celih trideset let. V tej dobi je načeloval odborom tri leta kot podpredsednik in celih osemnajst let kot predsednik. Letos v januarju bi praznoval tridesetletnico odbor-nikovanja. Usoda mu žal ni bila mila.

Naš blagi pokojnik ni bil samo dober gospodar in delaven prosvetni delavec, nego je bil tudi dober pevec tenorist, vedno vedrega in veselega lica, velik ljubitelj naše prelepe slovenske pesmi. Že od obstoja društva se je redno udeleževal pevskih vaj pod vodstvom priznanega pevovodje g. Vinka Šerona, sedaj učitelja v pokoju v Ptujih. Da pokažemo, kako zelo je ljubil petje, naj nam bo dovoljeno povedati še to-le: Ni se ustrašil ne vremena ne poti ne zamere pri svoji ljubljeni ženi. Ko je do večera opravil svoje naporno delo v vinogradu ali na polju, ni niti čakal na večerjo, nego se je neopaženo izmuznil od doma in odrzel po nekoliko skriti poti v vas, da se točno udeleži pevske vaje. Ženica mu tega ni zamerila, zamerila mu je samo to, da je odrzel brez skrbno pripravljene večerje. Ko se je vrnil, ni bilo več zamere. Obraz ji je sijal od ponosa. Ponosna je bila na svojega moža, našega člana, našega predsednika.

Ohranimo pokojnika v najlepšem spominu, njegovi razumni vdovi pa naše najiskrenejše sožalje!

PREKMURSKI GLASNIK

Bolnišnica v Murški Soboti premajhna. V lanskem letu je bil v murskosoboški bolnišnici izredno velik promet. V celem letu je namreč uživalo daljšo ali krajšo dobo bolniško oskrbo v tej bolnici 1285 bolnikov, in sicer 701 moški in 584 žensk. V teku leta je bolnišnico zapustilo 1109 bolnikov (28 moških in 29 žensk), v bolnišnici pa je ostalo 119 bolnikov (68 moških in 51 žensk). Bolniških oskrbnih dni je bilo 46.477. Povprečna oskrbna doba je znašala 36 dni. Največ bolnikov je bilo 29. januarja 1930., in sicer 162, najmanj pa 9. septembra, namreč 92. Operacij je bilo izvršenih 180, in sicer 130 večjih in 50 manjših. Vse operacije je izvršil vodja bolnišnice g. dr. Skrilec. Spričo velikega navala bolnikov se je čisto zgodilo, da je zmanjkalo postelj in da sta morala po dva bolnika biti na eni postelji. Vse kaže, da bo treba to bolnišnico povečati.

Ustanovitev Rodovniškega društva v Gornjem Lakošu-Kapci. V nedeljo 18. t. m. je bil v Gornjem Lakošu ustanovni občni zbor Rodovniškega društva. Predaval je sreski kmetijski referent inž. Wenko. Navzoči so bili kmetovalci iz naslednjih občin: iz Dolnjega Lakoša, Gornjega Lakoša, Gaberja, Kapce in Male Polane. Tudi učiteljstvo iz Kapce, Gaberja in Gornjega Lakoša je bilo prisotno. Pristopilo je k društvu 40 članov. Izvoljen je bil odbor, v katerem so zastopane vse našete občine. Predsednik je šolski upravitelj v Gornjem Lakošu g. Šömen Janez, ki je dal pobudo za ustanovitev organizacije in prevedel predavanje na madžarski jezik. Tajništvo in vodstvo rodovne knjige je prevzela učiteljica Franja Poljančeva. Velika hvala gre smotrenemu delovanju kr. banske uprave, ki je mlademu društvu dodelila izvrstnega bika, originalca iz Švice.

Vesti iz Lucove v Prekmurju. Pišejo nam prisiljeni smo, da se enkrat zglasimo in prosimo g. župana v Šulincih, naj malo poskrbi za most, ki vodi čez potok na železniške postaje Petrovce-Križevce in Stanjevece. Z vozom kar ni mogoče čez potok, ker odnese voda žival z vozom in voznikom vred. Čez ta most hodijo ljudje iz občin Markovcev, Čepincev, Neradnovcev, Šulincev in Lucove na zgoraj imenovane postaje in tudi evangeličani in katoliki k maši v Gornje Petrovce. Ker ob tem času ni mogoče peš čez potok, naj bi g. župan poskrbel vsaj za brv, dokler ne bi bil zgrajen most. — Naš gostilničar Štefan Pondeljek je prodal svojo gostilno in 12 oralov zemlje Štefanu Baleku, ki se je vrnil iz Amerike. Tudi njegov brat Jožef Balek se je vrnil iz Amerike in bo na pomlad zgradil veliko

parno žago, ki bo v veliko pomoč vsej naši okolici. — Tudi obrtništvo v naši občini prav lepo uspeva. Imamo štiri čevljarke mojstre: Štefana Pondeljka, Vincenca Pondeljka, Karla Kovača in Jožefa Žilavca, mizar je Adam Jošar, mesarski mojster Franc Žilavec, podkovni kovač Adam Felker, trgovec Janez Jošar, zavarovalnico Banko Slavijo pa zastopa Aleksander Gergar.

Sokolska četa v Gornjih Petrovcih. Na vzpodbudo br. Pavlika se je osnoval 21. decembra v Gornjih Petrovcih pripravljalni odbor, ki si je nadel nalogo, da pripravi temelje za ustanovitev sokolske čete v Gornjih Petrovcih v okrilju Sokolskega društva v Križevcih. Dne 18. t. m. se je četa ustanovila in šteje 28 članov in članic. Priglašajo pa se še novi člani. Organizirani so že tamburaški, pevski in dramski odsek. Odbor čete je: starosta br. Pavlik, prosvetar in vaditelj br. Stajniko, tajnica s. Lipkova, blagajničarka s. Marušičeva. Zeleti je, da ta četa na najsevernejši točki naše države razvije svoja krila in vzgoji zavedne Jugoslovence, ki naj delajo za bratstvo in edinstvo našega naroda.

Položaj prekmurskih sezonskih delavcev. Iz Bodoncev nam pišejo: Gospod urednik, prosimo, da nam dovolite malo prostora v priljubljeni «Domovini». Ko smo nedavno zvedeli, da 12. t. m. posetita srce Prekmurja, Mursko Soboto, gg. ban Dravske banovine dr. Marušič in podban dr. Pirkmajer, smo tudi mi odhiteli tja, da vidimo in čujemo najvišja predstavnika naše banovine. Velika sokolska dvorana je bila nabito polna prek-

murskega ljudstva. Z zanimanjem smo poslušali govornike, ki so polagali na srce obema odličnima posetnikoma težnje našega prebivalstva in prosili za pomoč. Govorili so o vseh panogah prekmurskega gospodarskega in prosvetnega življenja, le o sezonskih delavcih se je razpravljalo malo, čeprav gre vsako leto od nas na tisoče delavcev v tujino s trebuhom za kruhom. Položaj naših sezonskih delavcev je zelo slab, zlasti tistih, ki hodijo v Vojvodino in v Baranjo. Tam se dela 14 ur dnevno in po šestmesečnem naporu delu zasluži delavec komaj do 1500 Din napram 6000 do 7000 Din, ki jih zasluži naš delavec v Nemčiji ali v Franciji. Zato silijo naši delavci v inozemstvo. Delovodje, ki prevzamejo delo v Vojvodini, najamejo večinoma cigane in za inozemstvo nesposobne delavce, ki jih plačajo slabo. Po tem merilu pa plačujejo potem tudi druge dobre delavce. Poleg tega pa še nekateri delovodje kupujejo od tamkajšnjih kmetov slabo vino po 3 do 4 Din liter, ki ga potem prodajajo svojim delavcem po 6 do 8 Din liter. Mnogi lahkomišelniki delavci na ta način še tisto, kar so zaslužili, zapravijo in pridejo jeseni domov raztrgani in brez pare v žepih. Tu bi bilo treba na vsak način nekaj storiti.

Čuden vzrok samomora. Pred dnevi je v murskosoboški bolnišnici umrla starejša ženska Teresija Horvatova iz Bogojine, ki si je v samomorilnem namenu prerezala vrat. Ko so jo v bolnišnici vprašali, zakaj si je v samomorilnem namenu prerezala vrat, je odgovorila, da samo zato, ker ni mogla iti na kolone, kamar so šli njeni otroci.

Katera dva sta bratca?

Ženski list «ŽENA IN DOM» razpisuje uganko z nagradami v vrednosti 23.000 Din

Od teh treh otrok sta dva fantka, eden je pa punčka. Torej lahka uganka, ki jo tudi Vi lahko rešite.

Nagrade so te-le:

- I. Šivalni stroj v salonski omarici 6.000 Din.
- II. Radioaparat, darilo tvrdke «Elektroindustrija», d. d., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13, 3.000 Din.
- III. Gramofon 1.200 Din.
- IV. «Kranjec in Kranjca» 300 Din.
- V. Zlato nalivno pero 220 Din.
- VI. do VIII. 600 knjig in 1200 slik.

Nagrade od I. do V. se bodo izžrebale v notarski pisarni gospoda notarja Pleiweissa v Ljubljani.

Ce hočete, Vam pošljemo list «Žena in dom», v katerem je razpisana uganka, na ogled. Odrežite spodnji kupon! Zapišite razločen naslov in kupon nalepite na dopisnico, ki jo naslovite na upravo v Ljubljani, Prule 11/a.

KUPON ODREŽITE!

Uprava lista «ŽENA IN DOM» Ljubljana, Prule 11/a

Pošljite mi Vaš list, v katerem je razpisana nagradna uganka brezplačno na ogled. — Ce se razpisa ne bom udeležil(a), potem se obvezem, da Vam list nepoškodovan v treh dneh vrnem.

Ime:

Bivališče:

Zadnja pošta:

NAŠI NA TUJEM

PISMO IZ PORUHRJA.

Marl, januarja.

Po dolgem času se tudi mi na skrajnem Poruhrju zopet enkrat oglasimo v ljubi nam «Domovini». Od vseh krajev se slišijo samo tožbe zaradi krize, ki je nastopila svojo strašno pot prav pred enim letom. Čeprav smo mi tukaj v Marlu tako rekoč že na zadnjem koncu poruhrske industrije, saj odtod dalje je kmetijska pokrajina, tako zvanj Münsterland, vendar kriza tudi nam ni prizanesla. V našem rudniku Brassertu nas je še prav občutno pograbila. Od januarja do decembra lani smo praznovali 49 šihov, to je skupno cela dva meseca. Tudi so skozi vse leto odpuščali ljudi od dela. Tako je bilo v našem rudniku odslovljenih približno tisoč rudarjev.

Razume se, da tudi nam Slovincem ni bilo prizaneseno. Dočim nas je bilo pred januarjem lani pri rudniku zaposlenih še 25, nas je danes samo še 9. Skoro dve tretjini rojakov sta na cesti. So to še krepki fantje in moške, a nimajo upanja, da bi dobili kje zaslužek.

Tudi drugače nam ni bilo lansko leto naklonjeno. Avgusta lani se je smrtno ponesrečil naš rojak Martin Pfajfar v najlepši mladosti 20 let. Mladenič se je rodil v Scherlebecku in je bil sin narodno zavednega Jugoslovana, večletnega tajnika tukajšnjega Jugoslovenskega delavskega in podpornega društva g. Martina Pfajfarja iz Kotredeža. Kako je bil pokojnik priljubljen, je pokazala udeležba na njegovih zadnji poti, na kateri smo ga spremili vsi tukajšnji rojaki.

Druga huda nesreča je zadela rojaka g. Ivana Arliča. 25. novembra lani mu je žena po večmesečni boleznii umrla, dočim mu je neizprosna smrt nekaj dni pred tem ugrabila hčerke, tako da smo ju položili v skupen grob. Lahka naj jima bo tuja zemlja, sorodnikom pa iskreno sožalje vseh v Marlu in Hülsu živečih rojakov.

Pred leti si je nekdo nadel nalogo, tukaj živče rojake razdvojiti, kar bi se mu bilo skoro posrečilo. Račun pa je bil napravljen brez krmarja, kajti še se dobijo v Marlu rojaki in rojakinje, ki so trezni in pravi Jugoslovenci. Tu pa tam se da res kateri premotiti bodisi iz nepremišljenosti ali nevednosti. Takega je pa treba

poučiti. Vsi, ki se držimo lepih misli kraljevega manifesta od 6. januarja 1929., se družimo v jugoslovenskih društvih, ker ta stoje trdno na pravi jugoslovenski podlagi. Rojaki v Hülsu, nikar se ne delite v dva tabora! V domovini ne poznajo strank in v straneških prepirov, če kaj mora tista stara še iz Avstrije med nas zanesena gnoloba izginiti iz naših vrst.

Na novega leta dan je imelo tukajšnje Jugoslovensko delavsko in podporno društvo svojo letno skupščino. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik g. Zajc, podpredsednik g. Mažgon, tajnik g. Kaltenbacher, blagajnik I. g. Zajc, blagajnik II. g. Rak, odbornika gg. Deželak in Škebic.

Po skupščini smo imeli odarovanje naših malčkov, ki so bili darov prav veseli. Velika hvala gre predsedniku Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev, g. Bolhi, za njegov velikodušni dar, s katerim nam je omogočil prirediti obdarovanje otrok.

Iskrene pozdrave vsem bralkam in bralcem «Domovine».

J. M.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Pikantna pasteta. Dva slanika namakaj v mleku dvanajst ur. Nato odceti, odstrani slanikoma kožo in kosti in zreži ju na majhne kosce. Istotako drobno zreži 7 dek slanine in 14 dek kuhane gnati. Medtem skuhaj 20 srednjedebljih krompirjev. Kuhane olupi in zreži na ploščice. Potem zreži še dve srednjedeblji čebuli. Ko si vse to pripravila, namaži kozo dobro z mastjo in deni na dno najprvo nekoliko krompirja, ki ga malo popopraj, potem posuj malo čebule, na to deni gnjat, slanino in slanika ter spet krompir itd. Na vrhu mora biti krompir. Nato polij še po krompirju četrt litra kisle smetane in deni v pečico. Peči eno uro. Pečeno daj kar v kozi na mizo. Kozo ovij s prtičem ali belim papirjem, da lepše izgleda.

Goveje srce. Goveje srce dobro operi, osoli, popopraj in prevleci s slanino. Korenček, peteršilj, čebulo, lavorjev list in nekoliko zrn popra; vse to drobno zrezano malo prepraži na slanini, potem prideni srce in pokrito duši, da postane mehko. Med tem večkrat srce obrni in polij in po potrebi prilivaj juho ali vodo. Ko je srce mehko, ga vzemi na krožnik, sok pa pretlači skozi sito. Pretlačeni sok zlij nazaj v kozo. V skodelici zmešaj žličko moke in tri žlice kisle smetane, to potem zakuhaj v sok. Ko prevre, deni noter zrezano srce in ko vse skupaj še malo prevre, daj na mizo. Zraven lahko daš makarone, dušen riž in slično.

Praktični nasveti

Zmrznjena jabolka postanejo spet užitna, če jih odtajamo. V to svrhu jih denemo v mrzlo vodo. Kmalu se naredi okrog vsakega jabolka ledena skorja. Zdaj vodo odlijemo, led pa odstranimo s krpo. Jabolka razložimo po mizi v topli sobi, da se posušijo. Tako se ohranijo še nekaj časa.

Zapotenje oken preprečimo s tem, da jih snažimo s špiritom in glicerinom. Na en liter špirta denemo 50 gramov glicerina, dobro zmešamo in potem pustimo nekaj časa, da se tekočina očisti. Z njo potem namažemo šipe. (Za izložbe trgovin je to posebno priporočljivo.)

Kjer je zamrznil vodovod in so cevi dostopne, jih posujemo z apnenim prahom in pokrijemo s slamo. Nato polijemo z vodo. Vročina, ki nastane vsled spojitve apna z vodo, hitro odtaja zmrznjene cevi.

Perilo, ki nam je zmrznilo, moramo previdno vzeti z vrvi in položiti v še zmrznjenem stanju na mizo ali kako ravno ploskev. Zložiti ga nikakor ne smemo, ker se zmrznjeno perilo na vsakem pregibu zlomi in se tako strga. Šele ko se je perilo odtajalo, ga denimo spet sušit.

Zmrznjenemu krompirju dodaj pri kuhi nekoliko sladkorja, ki mu odvzame osladni okus, ki ga ima zmrznjen krompir. Pristavi ga kot ponavadi z mrzlo vodo, ko pa zavre, odlij vodo in ga vnovič zalij s krompom. To velja za samo nekoliko omrznjen krompir. Ako pa je trdo zmrznjen, ga je treba odtajati na ta način, da se ga dá najprej v mrzlo vodo, da se popolnoma odtaja in ga šele nato uporabimo za kuho. Najbolje je, če ga odtajamo že prejšnji večer.

ZANIMIVOSTI

Iskanje možnosti, kako bi prišli do zvezd.

Raketa, ki bo letela 100.000 metrov nad zemljo. — Prve priprave za iznajdbo vsemirske potovalne ladje.

Na stotisoče let, kolikor je pač staro človeštvo, je že tudi želja v človeku, da bi se povzpeli na druge svetove, ki jih vidi v tako obilnem številu v jasnih nočeh kot zvezdnato nebo nad seboj. Prastara je tudi že bajka o dveh podjetnih pogumnikih, očetu in sinu, ki sta hotela leteti na sonce. Imela sta pa za to prav nerodno pripravo, ki je obstojala iz navadnega ptičjega perja, ki je bilo pritrdjeno z voskom na roke in noge. Bajka pravi, da je zašel sinko preblizu sonca, ki je raztopilo vosek, in je sinko jako žalostno končal svoj drzni polet.

Danes imamo že najrazličnejša letala in zrakoplove, s katerimi so dosegli že prav znatne višine do 8000 metrov. Pa tudi te višine bi letalci ne mogli doseči, če ne bi imeli s seboj priprave za umetno dovajanje kisika, o tej za naša pljuča najpotrebnejše sestavine zraka. Kisika namreč v taki višini zelo primanjkuje. Toda v kljub temu se pojavlja pri letalcih v taki višini omotičnost poleg krvavenja iz ušes in nosu. Zato skušajo najti priprave, ki bi omogočale človeku potovanje tudi skozi ta zelo razredčeni zrak in celo po brezračnem prostoru, ki se začne menda že v višini 16.000 metrov nad zemljo. Seveda je treba preizkusiti, preden se odpravi zračna ladja z ljudmi v ta prostor, vsa svojstva tega prostora (toplota, gostota in druge okolnosti), ki so različna od onih, ki vladajo v običajnem ozračju.

Zato so izdelali posebne vrste rakete, katere bodo izstrelili z vzvišene točke zemlje v vse-mirje. V prihodnjih tednih namerava dr. Lyon izpustiti z Redorta, gore v Italiji, raketo, ki naj bi dosegla doslej najvišjo točko nad zemljo. Dr. Lyon je izdelal doslej že osem takih raket.

Raketa, ki jo namerava izstreliti sedaj za poizkus, se bo lahko dvignila najmanj 100.000 metrov visoko. V njej bodo shranjene posebne priprave, ki bodo same od sebe zabeležile toploto, gostoto in sestavo zraka. Seveda so ti podatki silno važni za snovanje morebitnih poznejših potovanj na druge svetove. Raketa, ki jo namerava izstreliti dr. Lyon, je po zunanosti precej podobna granati. Dolga je tri metre in je izdelana iz jekla in aluminija, tehta pa 56 kg. V konici rakete je prostor za omenjene merilne naprave. Ko pa bo dosegla raketa najvišjo točko, je pre-skrbljeno, da se bo konica odprla in se bo razprostrlo iz nje padalo, ki ima nalogo, da spusti polagoma na zemljo tisti del rakete, v katerem se nahajajo omenjeni merilni aparati. Izdelava rakete je veljala 168.000 dinarjev po naši vrednosti. Če se bo poizkus posrečil, je obljubljenih učenjaku preko milijona dinarjev nagrade, ki jih je v ta namen določil neki ameriški bogatin.

Iznajditelj se je izrazil o vožnji na druge svetove na splošno takole: «Te poizkusne rakete nam bodo podlaga za iznajdbo vsemirske ladje, ki bo prevažala ljudi na druge svetove. Ne gre pa pri tem toliko za hitrost, kolikor za pripravno gonilno snov, ki jo bo treba še odkriti. Poleg vseh teh težav pa so glavno vprašanje stroški izdelave take vsemirske ladje.» Po računih doktorja Lyona bi stala ladja preko dve in pol milijarde dinarjev.

No, zaenkrat je tako potovanje še nemogoče. Če pa pomislimo, da smo pred četrtno stoletja smatrali celo aeroplane za nemogoče, je treba verjeti tudi v možnost iznajdbe ladje za potovanje na druge svetove. Morda bodo čez nekaj desetletij ljudje že lahko potovali na kako bližnjo zvezdo.

× **Hripa po vsej Evropi.** Kakor poročajo časopisi, se hripa širi po vsej Evropi. V Madridu v Španiji še ni nikdar tako razsajala kakor sedaj. Približno 300.000 oseb je že obolelo zanjo. Vsi javni uradi in tvornice so morali do skrajnosti omejiti svoje obrate. Številna gledališča so zaprta, ker je tri četrtine osebja zbolelo. Tudi iz drugih mest Španije prihajajo podobna poročila. Prav tako zavzema hripa po Franciji vedno večji obseg in je zahtevala že številne žrtve. Večina šol je zaprtih. Zaradi obolelosti sodnih organov so bile za enkrat preložene vse razprave za osem dni. V tvornicah v Grenoblu je obolela za hripo skoro polovica delavstva.

× **Koliko jezikov govori Evropa.** Jezikovni odsek društva narodov je izdelal statistiko jezikov v Evropi. Nemško govori 81 milijonov ljudi, rusko 70 milijonov, angleško 47 milijonov, italijansko 41 milijonov, francosko 39 milijonov in tako naprej. Po tej statistiki se govori v Evropi 125 jezikov.

× **Vatikan bo sezidal tobačno tovarno.** Kakor poročajo rimski listi, namerava Vatikan zgraditi veliko tobačno tovarno, ki bo zalagala vatican-sko državo s tobakom. Razen tega bo Vatikan pošiljal tobak tudi drugim.

× **Sneg sežigajo.** V pruskem mestu Königsbergu odstranjujejo sneg z ulic tako, da ga topijo s tremi stroji, ki jih kurijo s koksom. Stroji delujejo naglo in mnogo ceneje kakor vprežna živina in delavci, ki so doslej odvažali sneg.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Izvrsten posluh.

Jožek: «Ali ti res tako izvrstno slišiš?»

Stric: «Kdo je to rekel?»

Jožek: «Naš ata pravi vedno, da ti slišiš še travo rasti!»

Dobra prijatelja.

Kuštar: «Kadar bo tvoja hiša gorela, bom gotovo prišel gasiti!»

Klobuštar: «A kadar se bo na tvoje njive vsula toča, bom dal zvoniti za odvrnitev hude ure!»

Junak.

Brivec: «Gospod Smrčun, ali bi se kaj bali iti v vojsko?»

Gost: «Čisto nič, saj sem se privadil smrtnim nevarnostim, ker sem tolikokrat izpostavljen vaši britvi!»

Usmiljenost.

Župnik: «Špela, zakaj ne odstraniš pajčevin, ki visijo po stropu? To ni lepo!»

Kuharica: «Joj, gospod, kako neusmiljeni ste, da si ste član Društva za varovanje živali!»

Oče in sin.

Oče: «Zelo slabo izpričevalo si dobil, Mihec! Zopet boš ponavljal eno leto!»

Mihec: «Saj si mi zadnjič sam rekel, da človek nikamor ne pride, če ga vedno premeščajo.»

Pijanček.

Župnik: «Kako to, Nace, da si vsak dan pijan? Saj še živina ve, kdaj ima dosti!»

Nace: «O, vejo gospod, če bi jaz vođo pil, bi tudi vedel kdaj imam dosti!»

Oba sta delala enako.

Zdravnik (svojemu slugi): «Miha, kaj je rekel Mrdač, ko si ga prišel terjat za denar?»

Sluga: «Kar z glavo je zmajeval. Ko sem ga vprašal, zakaj tako dela, mi je pa odgovoril: «Tudi tvoj dohtar je tako storil, ko me je preiskoval...»

Druga zadeva.

Redar: «Mož, tu je kopanje strogo zabranjeno! Takoj plačajte globo!»

Mož: «Ali me niste videli, da se slačim? Zakaj mi niste tega prej povedali?»

Redar: «To je pa druga zadeva. Slačenje namreč ni zabranjeno!»

Listnica uredništva

E. Z. Imena bomo predrugačili. Vaši prispevki bodo vedno dobrodošli!

Braslovče. Preveč osebno in premalenkostno. Sv. Jurij ob Ščavnici. Bomo priobčili prihodnjič, saj dopis ne bo zastarel!

Vadarei. Kako se piše pokojnica, ste pozabili napisati.

Hamborn-Neumühl. Ostal dopis še sledi!

Zahtevajte **CENIK!** brezplačen

ELEGANTNA

tenka, dobra in poceni ura

Din 99.—

3letna garancija, 14 dni na poizkušnjo, ako ne ustreza, vrnem denar.

Anton Kiffmann

Maribor 143 c

Specijalist samo boljših švicarskih ur.

Cenik brezplačno.

Najnovije dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrati in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

To lahko tudi Vi!

Sedaj sami muziciramo ter se izvrstno zabavamo v teh dolgih zimskih večerih. Veselje in družabnost sta zaveili k nam. K svojim dobrim glasbenim instrumentom smo prejeli tudi popolnoma zastojne učne zvezke, ki nas na prijeten način poučujejo v glasbi. Tudi Vi se lahko naučite kak instrument.

Zahtevajte samo brezplačen glavni katalog

s knjižico „Kako postanem dober glasbenik?“ — od največje in najcenejše odpreme tvrdoke glasbil v Jugoslaviji:

Meinel & Herold

tvornica glasbil in harmonik prodajna podr. Maribor št. 104.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakupovanje hiš in posestev, za prevzemanje hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 10/L.

Pravila proti plačilu 5 Din v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. Uradne ure od 8. do 12. in od 14. do 18.

Otroški vozički

PEUGEOT in iz več najznamenitejših francoskih, nemških in avstrijskih tovarn. Vedno bogata zaloga, ki si jo pred nakupom izvolite ogledati. Prodajamo tudi na ugodne obroke.

Vse dele za kolesa kupite po najugodnejših cenah pri nas.
Yes pribor za motorna kolesa vedno v zalogi.

Zastopništvo Dunlop-gume za avto in moto.

„JUGU“, d. z. o. z., Maribor, Tattenbachova ulica št. 14 (nasproti Narodnemu domu)

KOLESA**Šivalni stroji****ZENINI, NEVESTE!**

Poročne prstane, zlate in srebrne, ima v veliki izbiri in po najnižjih cenah v zalogi

R. Marš, urar, Ljutomer
podružnica Gornja Radgona

Fige in brinje

v najboljši kakovosti nudi najceneje tvrdka
SEVER & KOMP., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Ako čebelarite ali če želite postati čebelar,

čitajte naš čebelarški list «Pčelarski glasnik», ki izhaja mesečno. — Celoletna naročnina 28 Din. Številko na ogled in cenik vseh čebelarških potrebščin pošiljamo brezplačno. — Jugoslavenska pčelarska industrija L. RITMANN, Novi Vrbas, dunavska banovina.

Zahtevajte
brezplačni

CENIK
s 1000 slikami!

Pošiljam po povzetju
za neustrezajočo
vrnem denar

5 let garancije

Srebro z 10 kameni 160 Din
Zlato 320 Din

Anker 45 Din

Ista, boljša, 2letna garancija 52 Din
Ista, še boljša, 4letna garancija 72 Din

Budilka z 1 zvoncem 48 Din

Ista z 1 zvoncem, najboljše kakovosti,
5letna garancija 70 Din

Ista z 2 zvoncema, 3letna garancija
85 Din

A. Kiffmann, Maribor št. 143 b
specijalist samo za najboljše ure

Prava metoda

da ostanete vedno mladi, lepi in sveži, je redna nega kože in las s pomočjo medicinski neoporečnih sredstev, kakršni so že čez 34 let preizkušeni Fellerjevi Elza-proizvodi:

Fellerjeva kavkaška pomada za zaščito lica in kože „Elza“-krema odstranjuje s kože nadležne nedostatke ter jo ohranja stalno gladko, čisto in mlado. Vedno je zanesljiva proti gubam, izpuščajem, mozoljem, solnčnim pegam itd. Lonček 12 Din.

Fellerjeva „Elza“-pomada za rast las zaprečuje prhljaj, izpadanje las in prezgodnjo osivelost, pospešuje rast las in ohranja lase vedno volne in mehke. Lonček 12 Din. S pošto 2 lončka ene ali po 1 lonček od vsake „Elza“-pomade 40 Din, če se pošlje denar naprej, brez vseh nadaljnjih stroškov, sicer pa s povzetjem 50 Din.

Fellerjeva „Elza“-mila lepote in zdravja (lilijino mlečno milo, lilijino krema-milo, rumenjakovo, glicerino, borakovo in katanovo milo in milo za britje) 6 kosov v poljubni izbiri 52 Din, če se pošlje denar naprej, sicer s povzetjem 62 Din. Način nege s Fellerjevim Elza-proizvodi je dozdej že vsakomur koristil.

Storite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

Ze pri prvem poskusu se ne boste kesali.

Naročila izvršuje lekarnar

Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza-trg 360, savsk. banovina

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu. Oglasni oddelak «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Lepo stanovanje na deželi,

primerno za šivilje, se odda takoj. Prednost imajo zakonci brez otrok. Pojasnila se dobivajo v trgovini g. Alojzija Mlakarja v Veliki vasi, pošta Leskovec pri Krškem. 66

61 Posestvo v izmeri 18 oralov

(njive, travniki, vinograd, gozd, sadonosnik) in z velikim poslopjem ob cesti, kjer se zasluži vsak dan s konji, se z vsemi premičninami vred proda. Prodajalec naslov se zve pri upravi «Domovine».

Trgovinski pomočnik

za manufakturno stroko, mlajši, več nemškega, srbskohrvatskega in madžarskega jezika, išče službo proti plači po dogovoru. Naslov se zve v oglasnem oddelku «Jutra».

Vajenca, ki ima veselje do mizarkega obrta,

sprejme Mat. Rakuša, mizarški mojster, Velika Nedelja pri Ormožu. 65

V najem se dá veliko posestvo

z živim in mrtvim inventarjem kakor tudi s pridelki in semeni vred, in sicer proti kavčiji ob ugodnih pogojih. Posestvo je oddaljeno od železniške postaje eno in pol ure ter sestoji iz vinogradov, sadonosnika z več tisoč sadnimi drevesi, njiv in travnikov. Naslov pri upravi «Domovine». 60

Kolesarji! Pozor!

Končala je sezona za vožnje. Sedaj pa se je treba preskrbeti za prihodnjo pomlad. In sicer se mora pustiti svoja kolesa urediti z malimi stroški, kakor kolesa se morajo popolnoma narazen vzeti, treba jih je emailirati, ponikljati, vse njih ležaje temeljito očistiti, zbrusiti ter na novo z najboljšo vasilino namazati, potem pa sestaviti tako, da bo kolo za prihodnje leto docela v redu. Shramba koles in motorjev čez zimo. Priporoča se največja specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica št. 14 (nasproti Narodnega doma). Brezkonkurenčne cene! Točna in solidna postrežba! 507

Naprodaj je lepo posestvo

s 5 orali zemlje v okolici Poljčan. Jožef Podgoršek, Poljčane. 64

Pekovski vajenec

se sprejme z vso oskrbo v hiši. Andrej Selšak, pekarna, Polzela. 67

Čepice

športne, lepe in solidno izdelane po najmodernejših vzorcih, nudi najceneje na drzno in na debelo zgolj tvrdka Ivan Knechtl, krznarstvo, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. 58

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza - sušica - kašelj - suhi kašelj - sluzasti kašelj - nočno potenje - bronhijalni katar - katar grla - zaslinjenje - bruhanje krvi - izpljuvanje krvi - tesnoba - astmatično hropenje - bodiljaji itd. so ozdravljivi.

Na tisoče ozdravljenih.

Pred uporabo.

Zahtevajte takoj mojo knjigo:

„Nova umetnost hranjenja“

ki je že mnoge rešila. Ta se more uporabiti pri vsakem načinu življenja in pomaga, da bolezen hitreje obvladamo. Telesna teža raste in postopno poapnenje zaustavlja bolezen. Resni možje zdravniške znanosti potrjujejo vrhino moje metode in radi odobravajo nje uporabo. Čim prej se začne z mojim načinom hranjenja, tem bolje je.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere lahko črpate mnogo potrebnega. Kogar torej bolezen muči, kdor se želi na nagel način temeljito in brez nevarnosti znebiti svojih bolečin, naj še danes piše po knjigo. — Naglašam ponovno, da dobite moje pojasnilo **povsem zastoj**, brez vsake obveze z Vaše strani, ter bo Vaš zdravnik gotovo pristal na ta od prvih profesorjev za izvrstno priznani

novi način Vašega hranjenja.

Zaradi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, pa Vas bo moje tamošnje zastopništvo vsak čas najbolje postreglo. — Črpajte pouk in ojačeno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Ona vsebuje **okrepčilo in življensko uteho** ter se obrača do vseh bolnikov, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse No. 24. Abt. 621.

Po uporabi.

